

เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

Thai Style Hanging Garland made from Din Phao Dan Kwian

กานต์ธีรา

จำพันธุ์ง

KARANTEERA

JAPANDUNG

ปวีณา

พรหมทา

PRAWEENA

PROMTHA

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2557

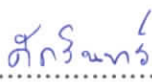
ชื่อโครงการพิเศษ เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน
ชื่อ นามสกุล กานต์ธีรา จำพันคง และปวีณา พรหมทา
ชื่อปริญญา คหกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาและคณะ การบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2557
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ

คณะกรรมการสอบโครงการพิเศษได้ให้ความเห็นชอบโครงการพิเศษฉบับนี้แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ปิยะธิดา สีหะวัฒน์กุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พเยาว์ ดีใจ)

.....กรรมการ
(อาจารย์กิตติ ยอดอ่อน)

.....กรรมการ
(อาจารย์ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ)

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

.....หัวหน้าสาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์
(อาจารย์สุกัญญา จันทกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อโครงการพิเศษ	เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน
ชื่อ- นามสกุล	กานต์ธีรา จำพันดุง และปวีณา พรหมทา
ชื่อปริญญา	คหกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา และคณะ	การบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การศึกษาโครงการพิเศษ เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนและเพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน โดยผู้ศึกษาโครงการพิเศษได้ดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการออกแบบเครื่องแขวนไทย จำนวน 3 แบบ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาเลือกแบบเครื่องแขวนไทยที่เหมาะสมที่สุดจากนั้นนำรูปแบบเครื่องแขวนไทยที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นชอบมากที่สุดมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนจำนวน 1 ชิ้นนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ให้ความเห็นว่าเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน รูปแบบ B เพราะมีความเหมาะสมต่อการใช้งาน ดังนั้น ผู้จัดทำโครงการพิเศษจึงได้นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาเริ่มต้นประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน โดยใช้คริสตัลร้อยเป็นเครื่องแขวนไทยสลักกับดอกกรักเพื่อให้เกิดความสวยงามและมีสีสันที่สะดุดตาเพิ่มมากขึ้น
2. ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ในด้านผลิตภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.37 ในด้านความสวยงาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.20 ในด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04

คำสำคัญ : เครื่องแขวนไทย ดินเผาด่านเกวียน

Title: Thai Style Hanging Garland made from Din Phao Dan Kwian
Author: Karnteera Japandung and Praweena Promtha
Academic Degree: Bachelor of Home Economics
Department: Home Economics Business Administration
Academic Year: 2014

Abstract

The purposes of the research were to create Thai-style hanging garland made from Dan Kwian Din Phao (baked clay from Dan Kwian) and to investigate the participant's satisfaction on the product. After studying and collecting the information related the title, the researcher drew 3 sketch-designs of the product which were commented by 5 experts. The chosen design was used to make the garland and determined the product satisfaction from 50 of the participants. Data were analyzed statistically by frequency, percentage and mean.

And the results of the study were found as follows :

1. The B design was chosen from 5 experts, on account of the product's utility and the improvement from expert's comment on increasing crystal beads threading together with artificial Dok Rak.
2. For the participant's satisfaction on the product, it was found that as a whole they satisfied in the product at the highest level with the mean value of 4.37. The product represented thai stylish pattern which they satisfied at the highest level with the mean value of 4.20. And they satisfied in the product's priceless and utilization at high level with the mean value of 4.04.

Keywords : Thai Style Hanging Din Phao Dan Kwian

กิตติกรรมประกาศ

โครงการพิเศษเรื่องเครื่องเขนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ได้รับทุนอุดหนุนงบประมาณจากโครงการส่งเสริมสิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมเพื่อคนรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากท่านผู้ให้ความช่วยเหลือหลายท่าน อันส่งผลให้การศึกษาโครงการพิเศษในครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ปิยะธิดา สีหะวัฒน์กุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชร ดีใจ และอาจารย์กิตติ ยอดอ่อน ที่กรุณาสละเวลามาเป็นอาจารย์สอนโครงการพิเศษ พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ณัฐภัทร ทิพย์ธีรสุนทร อาจารย์นันทภัทร ทองแย้ม คุณนิคม เนื่องกระโทก คุณวิเชียร ชาญกิจ และคุณประเสริฐ เหลี่ยมกระโทก ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าช่วยเหลือ และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาโครงการพิเศษ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ณิ โอวจริยาพิทักษ์ และอาจารย์นิอร ดาวเจริญพร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษากระบวนการการดำเนินงานพิเศษเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาในการจัดทำและศึกษาโครงการพิเศษในครั้งนี้ ที่ให้การสนับสนุนแนะนำ และให้การช่วยเหลือมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านผู้รวบรวม ผู้จัดทำเอกสาร บทความ หนังสือ ที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสได้ศึกษา ทำให้เพิ่มพูนสติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ และทำจัดทำและศึกษาโครงการพิเศษในครั้งนี้ ประสบผลสำเร็จและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด ผู้แนะนำแนวทางการดำเนินชีวิตที่ประกอบไปด้วยศีลธรรมอันดี และส่งเสริมการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนกำลังทรัพย์ กำลังใจในการศึกษาโครงการพิเศษ

ขอขอบพระคุณนายชนกฤต แก้วทะเล, นางสาวสุกัญญา ขอบสำโรง เพื่อนๆร่วมการศึกษา และท่านที่มีมิได้เอ่ยนาม ที่ได้เสียสละกำลังกาย เป็นกำลังใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันที่ดีเสมอมา

คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากโครงการพิเศษเล่มนี้ ขอเทิดทูลพระคุณบิดา มารดา อาจารย์ทุกท่าน และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และปลูกฝังคุณธรรมความดีให้กับผู้ศึกษาโครงการพิเศษตลอดมา

ขอขอบพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง

กานต์ธีรา จำพันดุง

ปวีณา พรหมทา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 นิยามศัพท์	3
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากผลิตภัณฑ์	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา	4
2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องเขนไทย	11
2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุตกแต่ง	23
2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	28
3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องเขนไทยจากดินเผาด่านเกวียน	28
3.2 ออกแบบเครื่องเขนไทยจากดินเผาด่านเกวียน	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 กำหนดผู้เชี่ยวชาญ การสร้างแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล	32
3.4 การประดิษฐ์เครื่องเขนไทยจากดินเผาด่านเกวียน	38
3.5 เก็บรวบรวมข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
5.1 สรุปผล	61
5.2 อภิปรายผล	62
5.3 ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	67
- ภาคผนวก ก หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	68
- ภาคผนวก ข แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ	74
- ภาคผนวก ค แบบสอบถามกลุ่มเป้าหมาย	78
ประวัติส่วนตัว	82

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 เตาสำหรับเผาเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน	9
ภาพที่ 2.2 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน	10
ภาพที่ 2.3 เครื่องแขวนไทยขนาดจิ๋วรูปแบบต่างๆ	12
ภาพที่ 2.4 รูปร่างภาพเครื่องแขวนไทยขนาดเล็ก รูปร่างแบน	13
ภาพที่ 2.5 เครื่องแขวนไทยขนาดเล็ก รูปทรงต่างๆ	13
ภาพที่ 2.6 เครื่องแขวนไทยขนาดกลาง	14
ภาพที่ 2.7 เครื่องแขวนไทยขนาดใหญ่	14
ภาพที่ 2.8 โครงเครื่องแขวน	15
ภาพที่ 2.9 แบบต่างๆ	17
ภาพที่ 2.10 เส้นหรือสวน	17
ภาพที่ 2.11 แบบเฟื้องต่างๆ	19
ภาพที่ 2.12 ส่วนประกอบของอุบะ	20
ภาพที่ 2.13 อุบะชนิดต่างๆ	21
ภาพที่ 3.1 แบบร่าง (SKETCH DESIGN-A)	29
ภาพที่ 3.2 แบบร่าง (SKETCH DESIGN -B)	30
ภาพที่ 3.3 แบบร่าง (SKETCH DESIGN -C)	31
ภาพที่ 3.4 วัสดุ	39
ภาพที่ 3.5 อุปกรณ์	40
ภาพที่ 3.6 การพันโครงเครื่องแขวน	41
ภาพที่ 3.7 การปั้นดอกรัก	42
ภาพที่ 3.8 การปั้นดอกกุหลาบ	43
ภาพที่ 3.9 การปั้นท้าว	44
ภาพที่ 3.10 การเผาดอกรัก ดอกกุหลาบ ท้าว	45
ภาพที่ 3.11 การร้อยตาข่าย	46
ภาพที่ 3.12 การร้อยเฟื้อง	47

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 3.13 การร้อยอุบะสำหรับผูกติดกับตาข่าย	47
ภาพที่ 3.14 การร้อยอุบะขาเดียวสำหรับผูกติดกับโครงดาว 6 แฉก	48
ภาพที่ 3.15 การร้อยอุบะขาเดียวสำหรับผูกติดโครงเหล็กวงกลมด้านใน	49
ภาพที่ 3.16 การประกอบไทยทรงเครื่อง	50
ภาพที่ 3.14 การประกอบเครื่องแขวน	51
ภาพที่ 3.15 เครื่องแขวนไทยจากดินเผาผ่านเกวียน	52

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงคำอธิบายส่วนประกอบต่างๆของแบบร่าง (SKETCH DESIGN - A)	29
ตารางที่ 3.2 แสดงคำอธิบายส่วนประกอบต่างๆของแบบร่าง (SKETCH DESIGN - B)	30
ตารางที่ 3.3 แสดงคำอธิบายส่วนประกอบต่างๆของแบบร่าง (SKETCH DESIGN - C)	31
ตารางที่ 3.4 ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	33
ตารางที่ 3.5 ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2	34
ตารางที่ 3.6 ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3	35
ตารางที่ 3.7 ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4	36
ตารางที่ 3.8 ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5	37
ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	56
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจด้านการออกแบบที่มีต่อ ผลิตภัณฑ์เครื่องแขวน	58
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และระดับ ความพึงพอใจด้านความสวยงามที่มีต่อ ผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน	59
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจด้านคุณค่าและประโยชน์ ใช้สอยที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน	59

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

หน้า

38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชุมชนบ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา เป็นแหล่งเครื่องปั้นดินเผาแห่งหนึ่งที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศ ในอดีตบริเวณชุมชนบ้านด่านเกวียน เป็นแหล่งค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าเป็นจุดพักเกวียน ซึ่งในปัจจุบันชุมชนบ้านด่านเกวียน ได้มีโรงงานผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกิดขึ้นมากมาย ส่วนมากจะเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อม จนไปถึงผู้ประกอบการขนาดกลางที่ส่งเครื่องปั้นดินเผาขายภายในประเทศและต่างประเทศ ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนจะใช้ดินเหนียวที่มีอยู่ในท้องถิ่นดินด่านเกวียนมีเอกลักษณ์เฉพาะซึ่งมีปริมาณเหล็กออกไซด์ผสมในปริมาณสูงเนื้อดินมีความละเอียดและเหนียว (เด่น และวัชรินทร์, 2554) เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนมีชื่อเสียงโด่งดังเพราะดินด่านเกวียนมีลักษณะพิเศษสองประการ ประการแรกได้แก่ ความแกร่งและมันวาวของผิววัตถุ และประการที่สอง ได้แก่ ความแปลกใหม่ของการออกแบบ เครื่องปั้นดินเผาที่พบเห็นกันอยู่ทั่วไปในท้องตลาดจะไม่มีผิวมันวาว เนื้อเครื่องปั้นดินเผาจะหยาบและด้าน ความแกร่งก็น้อยกว่าเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนเผาด้วยความร้อนสูง จะไม่แตกร้าวและมีความแกร่งมาก หากเคาะดูเบาๆจะได้ยินเสียงกังวานคล้ายเสียงโลหะ มีความมันวาวและความแกร่งเนื่องมาจากคุณสมบัติของดินด่านเกวียนเป็นดินที่มีคุณภาพดีเหมาะแก่การปั้นขึ้นรูป มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวคือ อุ่นน้ำได้ดี เหนียว เนื้อละเอียดและมีแร่เหล็กเจือปน เมื่อนำไปเผาเครื่องปั้นดินเผาจะแกร่ง มีสีดำเป็นเงามัน โดยไม่ต้องลงสีหรือเคลือบเงาและความแข็งแรงทนทาน (เป็รื่อง, 2531) ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนมีการผลิตออกมาอย่างแพร่หลาย เช่น กระจุกใส่เครื่องหอม กระจ่าง หม้อดิน โอ่ง ถ้วย ชาม ชุดกาแฟ เครื่องสังคโลก รวมไปถึงผลิตภัณฑ์ของตกแต่ง ของฝากของที่ระลึก เป็นต้น

เครื่องแขวนไทย เป็นศิลปะการจัดดอกไม้แบบไทยแบบหนึ่งซึ่งมีความสวยงามงดงามอย่างวิจิตรตระการตามีลักษณะเป็นพวงดอกไม้ หรือกระเช้าดอกไม้ รูปทรงต่างๆมองดูชวนให้รู้สึกอ่อนโยนสละสลวย ละมุนละไมและแสดงให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรมไทย เครื่องแขวนมีความ

ละเอียดอ่อนเมื่อพบเห็นเกิดความสะดุดตาและแสดงถึงฐานะเศรษฐกิจของเจ้าของเครื่องแขวนแบบไทยมีหลายลักษณะ เช่น ทรงรูปพัด โคมหวด ระย้าน้อย พวงแก้ว พวงกลาง เป็นต้น (มณีรัตน์, 2527) เครื่องแขวนนิยมใช้แขวนตามประตูหน้าต่างหรือแขวนกลางห้องใช้ได้ทั้งงานมงคลและงานอวมงคล คนธรรมดาไม่นิยมใช้ประดับตกแต่งเพราะราคาแพงและเสียเวลาในการประดิษฐ์สาเหตุที่มีการนำดอกไม้สดมาประดิษฐ์เป็นเครื่องแขวนไทยเพราะ ชาวไทยนิยมประดิษฐ์ร้อยกรองดอกไม้เป็นพุทธบูชาอยู่เป็นประจำในวันสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันวิสาขบูชา ปัจจุบันนี้ความนิยมในเครื่องแขวนไทยดอกไม้สดน้อยลง เพราะขาดการอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งในปัจจุบันคนไทยยังนิยมใช้วัสดุที่แปลกใหม่ ทันสมัย มีความคงทนในอายุการใช้งาน การประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยได้มีการพัฒนารูปแบบวิธีการและมีการนำวัสดุมาประดิษฐ์เพื่อให้เครื่องแขวนมีความสวยงามคงทนขึ้นกว่าเดิม (ประวิช, 2527)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาโครงการพิเศษจึงมีแนวคิดที่จะนำดินด้านเกวียนซึ่งมีคุณสมบัติอุ้มน้ำได้ดีเหนียว เนื้อละเอียด และมีแร่เหล็กเจือปน มาประดิษฐ์เป็นเครื่องแขวนไทย อีกทั้งยังเพิ่มวัสดุประเภทหนึ่งและเพื่อทดแทนงานใบตองดอกไม้สด ด้วยการนำดินด้านเกวียน มาปั้นเป็นดอกไม้ กลีบดอกไม้มาเผาแล้วนำมาร้อยตาข่าย ในรูปแบบศิลปะประดิษฐ์แบบไทย เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาในสาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ และนำวิชาความรู้มาประยุกต์ใช้ในโครงการพิเศษทางคหกรรมศาสตร์ ให้เกิดการบูรณาการอย่างแท้จริง โดยเล็งเห็นถึงความสำคัญและความแปลกใหม่ของการเพิ่มมูลค่าของดินด้านเกวียน ให้เกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นโดยนำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์งานศิลปะประดิษฐ์แบบไทยให้คงอยู่สืบไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

การศึกษาโครงการพิเศษเรื่อง เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1.2.1 เพื่อศึกษาการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ที่มีต่อเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร ผู้ศึกษาโครงการพิเศษกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือบุคคลทั่วไป จำนวน 50 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้ศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน ได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.3.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา
- 1.3.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแขวนไทย
- 1.3.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุตกแต่ง
- 1.3.2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4 นิยามศัพท์

ดินเผาด่านเกวียน หมายถึง ดินเหนียวที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการปั้นขึ้นรูป ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

เครื่องแขวนไทย หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ที่ทำจากวัสดุต่างๆ นำมาร้อยโดยใช้ลวด ผ้า หรือไม้ เป็นโครงสร้าง มีลักษณะเหมือนพวงดอกไม้ กระเช้าดอกไม้ ใช้เป็นเครื่องแขวนประดับตกแต่ง โดยมีรูปแบบรูปทรงเฉพาะตามแบบเครื่องแขวนไทยโบราณ

เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน หมายถึง การประดิษฐ์เครื่องแขวนแบบไทยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 13 นิ้ว ยาว 40 นิ้ว ด้วยการนำเอาดินด่านเกวียนมาปั้นเป็น ดอกกรัก ดอกข่า แล้วนำไปเผาเพื่อนำไปร้อยตาข่าย ร้อยอุบะ ร้อยเฟือง ร้อยสายโยง และทักหู ทดแทนดอกไม้สด

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาโครงการพิเศษ เรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาได้เลือกใช้ดินเหนียวด่านเกวียนเพราะ ดินเหนียวด่านเกวียนมีคุณสมบัติพิเศษ คืออุ้มน้ำได้ดี เหนียว เนื้อละเอียด และมีแร่เหล็กเจือปนเหมาะแก่การปั้น เมื่อนำไปเผา เครื่องปั้นจะแกร่ง มีสีดำเป็นเงามัน มีความแข็งแรงทนทาน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากผลิตภัณฑ์

การศึกษาโครงการพิเศษ เรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีดังนี้

- 1.6.1 เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับดินเผาด่านเกวียน
- 1.6.2 เพื่อนำมาทำเป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้
- 1.6.3 สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กับดินเผาด่านเกวียน
- 1.6.4 เป็นการอนุรักษ์ศิลปะของไทย
- 1.6.5 เป็นการพัฒนาวัสดุในการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยให้มีความหลากหลาย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องเขนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาโครงการพิเศษได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นำมารวบรวมและเรียบเรียงเป็นแนวทางในการศึกษาแบ่งได้ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา
- 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องเขนไทย
- 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุตกแต่ง
- 2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา

2.1.1 ความหมายของเครื่องปั้นดินเผา

เครื่องปั้นดินเผา หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้นด้วยดินให้เป็นรูปทรงต่างๆ ทั้งสิ่งของและเครื่องใช้ที่ทำมาจากอนินทรีย์สารอโลหะ คือ แร่ธาตุและหินเป็นหลัก โดยผ่านกรรมวิธีการเผาเพื่อให้เกิดความแข็งแกร่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

2.1.2 ความเป็นมาของเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน

ด่านเกวียนเป็นตำบลที่ตั้งอยู่กับอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เดิมอำเภอโชคชัยเป็นเมืองหน้าด่าน เรียกว่า “ด่านกระโทก” อยู่ในเส้นทางการค้าขายระหว่างโคราชกับเขมร ต่อมาได้รับการยกฐานะให้เป็นอำเภอกระโทก เมื่อปี พ.ศ. 2446 มีขุนอภัยอนุรักษเขต (2446 - 2450) เป็นนายก คนแรก ต่อมาในปี พ.ศ. 2482 ทางราชการเปลี่ยนชื่อเป็น “อำเภอโชคชัย” เพื่อยกย่องวีรกรรมของพระเจ้าตากสินมหาราช เมื่อครั้งยกทัพมาปราบเจ้าเมืองพิมาย และได้รับชัยชนะ ณ บริเวณที่ตั้งของอำเภอโชคชัย ปัจจุบันแบ่งการปกครองออกเป็น 10 ตำบล

“ตำบลด่านเกวียน” เดิมเป็นส่วนหนึ่งของตำบลท่าอ่าง ต่อมาได้แยกออกเป็นตำบลด่านเกวียนเมื่อปี พ.ศ. 2532 ชื่อตำบลตั้งขึ้นตามชื่อชุมชนด่านเกวียน ซึ่งเป็นชุมชนขนาดใหญ่อยู่ริมฝั่งลำน้ำมูลห่างจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไปทางทิศใต้ประมาณ 14 กิโลเมตร มีชื่อเสียงการ

ทำเครื่องปั้นดินเผา เมื่อแรกตั้งเป็นตำบลชุมชนด้านเกวียนแบ่งเขตการปกครองท้องที่เป็น 2 หมู่บ้าน คือ บ้านด้านเกวียนหมู่ที่ 1 กับ บ้านด้านเกวียนหมู่ที่ 2 ภายหลังชุมชนขยายตัวเพิ่มขึ้นจึงแบ่งเขตการปกครองท้องที่เพิ่มขึ้นอีก 2 หมู่บ้าน คือ บ้านด้านซ้าย หมู่ที่ 1 กับบ้านใหม่หนองขามหมู่ที่ 8 ชุมชนด้านเกวียน 4 หมู่บ้านนี้ ตำบลด้านเกวียนประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้าน มีเทศบาลตำบลด้านเกวียนรวมอีกหนึ่งแห่ง ปัจจุบันมีผู้ประกอบการอาชีพและทำเครื่องปั้นดินเผาอยู่อย่างหนาแน่น (เป็ร้อง, 2531)

สรุปจากการศึกษา ตำบลด้านเกวียนตั้งอยู่ที่อำเภอโขกษัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบไปด้วยหมู่บ้านต่างๆ 10 หมู่บ้าน และ 1 เทศบาลที่มีชื่อเสียงในการทำเครื่องปั้นดินเผาซึ่งปัจจุบันมีผู้ประกอบการอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาอยู่อย่างหนาแน่น

2.1.3 ลักษณะดินด้านเกวียน

ดินที่ใช้สำหรับทำเครื่องปั้นดินเผาของด้านเกวียน มีลักษณะเป็นดินเหนียวปนทราย ดินเหนียวซึ่งขุดมาจากท้องนาในบริเวณชุมชนแถบนั้น แต่เมื่อนานๆเข้า ดินเริ่มจะหายากต้องสั่งซื้อดินเหนียวมาจากลำมูลหรือแม่น้ำมูลแถบจังหวัดอุบลราชธานี ในราคารถกระบะละประมาณ 100 บาท แล้วนำมาผสมกับดินทรายร่วน ในดินด้านเกวียนมีแร่พิเศษผสมอยู่เมื่อเผาแล้วจะละลายไหลเยิ้มออกมาเคลือบผิวภายนอกของเครื่องปั้นดินเผา สำหรับทรายร่วนนั้นจะช่วยให้เนื้อดินที่ผสมแล้วโปร่งใส คือใช้ความร้อนสูงในการเผาและไม่แตก ซึ่งเครื่องปั้นดินเผาของที่อื่นไม่สามารถเผาด้วยความร้อนเหมือนเครื่องปั้นดินเผาของด้านเกวียน จึงเป็นลักษณะหนึ่งที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ของด้านเกวียนไม่เหมือนใครและไม่มีที่ใดเหมือน (เป็ร้อง, 2531)

สรุปจากการศึกษาลักษณะดินด้านเกวียนมีแร่พิเศษผสมอยู่เมื่อเผาแล้วจะละลายไหลออกเพื่อเคลือบผิวภายนอกของเครื่องปั้นดินเผา เมื่อเผาด้วยความร้อนสูงเครื่องปั้นดินเผาจะไม่แตก ผู้ศึกษาจึงเลือกดินด้านเกวียนมาประดิษฐ์เป็นเครื่องแขวนไทยด้วยวิธีการปั้น

2.1.4 กระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาด้านเกวียน

2.1.4.1 การผสมดิน การผสมดินเหนียวเข้ากับดินทรายร่วน โดยใช้ส่วนผสมของดินเหนียวสามส่วนต่อดินทรายร่วนสองส่วนและใช้น้ำเป็นตัวประสานเนื้อดินให้เข้ากัน การผสมดินจะค่อยๆใช้เท้าส่วนผสมที่กองอยู่บนแผ่นกระดานจนกว่าส่วนผสมจะเข้ากัน

ดินซึ่งผสมเสร็จแล้วจะมีความเหนียวพอดีไม่แข็งหรือเหลวเกินไป พร้อมทั้งจะใช้ปั้นซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียวปนทรายสีคล้ำๆหรือออกแดง ทั้งนี้แล้วแต่สีของดินเหนียวที่นำมาเป็นส่วนผสม หลังจากผสมดินจนได้ที่แล้วหากยังไม่ใช้ปั้นในทันทีจะแต่งให้เป็นรูปก้อนหนาๆหน้าเรียบไว้บนกระดานหรือเก็บไว้ในหลุมสี่เหลี่ยมตื้นๆ แล้วใช้ผ้าพลาสติกคลุมให้ชื้น ต่อเมื่อจะใช้จึงขูดเอาออกไป

2.1.4.2 การปั้นงานประติมากรรม คือการนำเอาวัสดุที่มีเนื้ออ่อน เช่น ขี้ผึ้ง ดินเหนียว ดินน้ำมัน ที่สามารถเปลี่ยนรูปได้ มาผ่านกระบวนการในการเพิ่มวัสดุให้เกิดเป็นรูปทรงตามต้องการ โดยใช้มือและวัสดุอุปกรณ์ชนิดต่างๆ ช่วยในการสร้างงานปั้น นอกจากนี้งานปั้นยังป็นงานศิลปะที่สามารถสัมผัสกับส่วนตื้น ลึก หนา บางได้ตามความเป็นจริง ไม่เหมือนงานจิตรกรรมที่มีลักษณะเป็น 2 มิติ วัสดุที่นำมาปั้นได้นั้นต้องมีความเหนียวและนิ่ม สามารถยึดจับกันเป็นก้อน ทรงตัวอยู่ได้ตลอดเวลาที่ปั้น มีความคงทนไม่แตกสลายได้ง่ายทั้งในขณะกำลังปั้น และเมื่อปั้นเสร็จแล้ว

1) วัสดุที่ใช้ในงานปั้น แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

1.1 วัสดุปั้นจากธรรมชาติ ได้แก่ ดินเหนียว

1.2 วัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ดินน้ำมัน ทรายผสมผงกาบ แป้ง-สาลี

2) งานปั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 งานปั้นประติมากรรมแบบนูนต่ำ (Low-relief) เป็นรูปปั้นที่มีความนูนจากพื้นเพียงเล็กน้อย โดยอาศัยแสงและเงาทำให้เกิดเป็นรอยนูนขึ้นมา เช่น ประติมากรรมเหรียญชนิดต่างๆ เป็นต้น

2.2 งานปั้นประติมากรรมแบบนูนสูง (High-relief) เป็นรูปปั้นที่มีความนูนจากพื้นมากขึ้นกว่างานประติมากรรมนูนต่ำ เช่น ที่ตกแต่งอนุสาวรีย์ โบสถ์ สะพาน สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น

2.3 งานปั้นประติมากรรมลอยตัว (Round-relief) เป็นรูปปั้นที่มองเห็นได้รอบด้าน นิยมทำฐานรองรับ เช่น พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระบรมรูปทรงม้า) เป็นต้น (วรรณวิทย์, 2557)

จากการศึกษา โครงการงานพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาได้เลือกใช้ดินเหนียว และลักษณะงานปั้นประติมากรรมลอยตัว มาใช้ในการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทย

2.1.4.3 การตาก เครื่องปั้นดินเผาที่ปั้นและตกแต่งเสร็จแล้ว จะวางเรียงไว้กลางแจ้ง ปล่อยให้แดดและลมช่วยให้หมาดหรือแห้งไปตามธรรมชาติ ถ้าเป็นในฤดูแล้งซึ่งมีแสงแดดกล้าและความร้อนมาก ใช้เวลาตากราวหนึ่งสัปดาห์ก็พร้อมที่จะนำไปเผาได้ ถ้าในฤดูฝนหรือฤดูอื่นที่ปล่อยให้เครื่องปั้นไว้ในวันหมดเวลาจะใช้เวลาฝังลมอยู่ประมาณหนึ่งเดือนจึงเผาได้ (เป็เรือง, 2531)

2.1.4.4 การเผา โรงเผาส่วนมากทำเป็นโรงเรือนโปร่งที่สร้างค่อมเตาเผาไว้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้น้ำฝนที่ตกลงมาไหลลงไปในเตาเผา ขนาดของโรงเผานี้ใหญ่เล็กตามขนาดของเตาเผา

โรงเผาส่วนมากจะต้องอยู่ไม่ไกลจากโรงปั้นและมักจะอยู่ในบริเวณเดียวกัน ซึ่งในการเผาเครื่องปั้นดินเผาจะประกอบไปด้วย เตาเผาและวิธีการเผา ดังนี้ (เปรี๊อง, 2531)

1) เตาเผา เตาเผาเครื่องปั้นของด่านเกวียนมีลักษณะโครงสร้างคล้ายกับของเตาทุเรียง เมืองสุโขทัย คือขุดเป็นอุโมงค์ลงไปใต้ดิน โดยตัวเตาแบ่งเป็นส่วนๆ ส่วนหน้าเตาหรือปากเตา มีลักษณะเป็นทางเข้าลึกลงไปจากพื้นผิวดิน มีเนื้อที่แคบตรงปากทางแล้วค่อยกว้างออกเมื่อเข้าไปภายในประมาณ 2 – 3 เมตร บริเวณภายในส่วนหน้านี้ใช้เป็นที่สุมไฟถัดจากส่วนหน้าจะเป็นส่วนกลางเตา เป็นบริเวณดินที่ยกพื้นสูงจากปากเตา มีลักษณะเป็นแท่นดินเรียบขนาดใหญ่ อยู่ตรงกับส่วนที่โผล่ขึ้นของหลังคาเตา บริเวณตอนกลางของเตาเผาใช้เป็นที่วางเครื่องปั้นที่จะเผา ต่อจากยกพื้นตอนกลางเตาเป็นโพรงเปิดติดกับปล่องไฟ ซึ่งสร้างด้วยอิฐก่อสำหรับใช้เป็นทางให้ลมผ่านจากหน้าเตาออกมาทางนี้ทำให้เปลวไฟร้อนแรงไหม้กระพือจากกองไฟที่สุมไว้ส่วนหน้าของเตาผ่านเครื่องปั้นที่วางอยู่ตอนกลางเตาอย่างแรงไปด้านหลัง เชื้อเพลิงใช้ฟืนจากต้นไม้เนื้อเบาทุกชนิด ตัดมาเป็นต้นๆหรือเป็นท่อนยาวๆ

2) วิธีเผา ก่อนจะเผาเครื่องปั้นที่ตากแห้งแล้วนั้นจะต้องลำเลียงเครื่องปั้นมาบรรจุลงเตา การบรรจุเครื่องปั้นลงในเตานั้นจะต้องวางเรียงกันไว้บนพื้น ยกสูงกลางเตาอย่างมีระเบียบ ของใหญ่ๆ เช่น กระจ่าง เตาขนาดใหญ่ใบหนึ่งจะจุประมาณ 50 – 60 ลูก แต่ถ้าเตาขนาดเล็กจะเรียงได้ 30 - 40 ลูก และระหว่างช่องว่างของเครื่องปั้นขนาดใหญ่เหล่านั้นจะแทรกอุปกรณ์ขนาดเล็กๆ ไว้จนเต็มที่ว่าง ทั้งนี้เพื่อเผาไปพร้อมกันทำให้ไม่ต้องเสียเวลา เมื่อเรียงบรรจุเครื่องปั้นเต็มเนื้อที่ตามความต้องการแล้วจะสุมไฟด้วยท่อนฟืนตรงบริเวณภายในปากเตาคอยเติมฟืนให้ไฟลุก โชนอยู่เสมอสุมไฟประมาณ 24 ชั่วโมง หรือหนึ่งวันกับหนึ่งคืนจึงเปิดปากเตาเพื่อให้ภายในระอุ ทิ้งไว้ 3 วัน เครื่องปั้นดินเผาจึงสุกเต็มที่ เมื่อครบ 3 วัน แล้วจึงเปิดปากเตาแต่ความร้อนภายในเตายังคงแรงกล้ามาก กว่าที่จะลำเลียงเครื่องปั้นดินเผาที่เผาเสร็จแล้วออกมาได้จะต้องทิ้งไว้ให้เย็นราวหนึ่งสัปดาห์ การเผาสำหรับฤดูแล้งเผากันตลอดฤดูราวเดือนละ 4 รอบ

ในอดีตมีเฉพาะการเผาแกร่ง หรือเผาดำ เริ่มจากการลำเลียงเครื่องปั้นที่แห้งดีแล้ว เข้าไปวางรายบนช่องชั้นสำหรับวางเครื่องปั้นที่จะเผา ทั้งสองช่องที่อยู่ระหว่างเสากำแพงเตา เว้นช่องว่างของแต่ละชั้นให้ห่างกัน เล็กน้อยเพื่อเป็นช่องให้เปลวไฟแล่นผ่านเข้าไปได้ทั่วถึง ส่วนใหญ่จะวางของชั้นใหญ่ ได้แก่ โองก่อน ช่องว่างระหว่างกัน โองก็จะวางครก หรือ กระจ่างใส่ น้ำอ้อย ไหมปลาร้า แป้ง (คนโท) ใส่น้ำ แป้งใส่ เหล้า กระจ่างรินน้ำข้าว หรือลอยฝนยาตามแต่ความเหมาะสมของพื้นที่ว่างและเครื่องปั้นที่ทำเสริม จากนั้นก็นำโองวางต่ออีก สลับของชั้นใหญ่กับชั้นเล็กได้จนเต็มพื้นที่ว่างจะไม่มีการวางของซ้อนกันเหมือนในปัจจุบัน เพราะจะทำให้ของสุกช้าลง

การเผาระยะแรก เรียกว่า “เผาเริ่ม” จะเริ่มเผาช่วงหัวค่ำเวลาประมาณ 18.00 – 19.00 น. โดยก่อไฟไว้ที่ปากเตาและมักจะใช้ฟืนขนาดใหญ่ ท่อนสั้นๆ เป็นเชื้อเพลิง เมื่อฟืนติดไฟแล้วก็ปล่อยให้ไฟซาลง ใช้ไฟอ่อนๆ ค่อยๆ ให้ความร้อนถูกดูดเข้าไปในเตาเพิ่มขึ้นช้าๆ เมื่อความร้อนได้ที่ คนเผาก็จะก้มลงดูที่ปล่อง ถ้าของที่เผามีสีดำถึงพื้น ก็รอไฟให้คงที่ไว้ 1 ชั่วโมง ดูที่ปล่องจะเห็นลักษณะที่เผาเกิดสีเทาขาว (ขี้เถ้าเกาะไหลลงเครื่องปั้นดินเผา) โดยเรียกว่า “จับสำ” การเผารุ่นถึงขั้นตอนนี้จะใช้เวลา 1 วัน 1 คืน (24 ชั่วโมง)

การเผาระยะที่สอง เรียกว่า “อุคเตา” เมื่อเผารุ่นได้ที่แล้ว ใช้ฟืนใส่อุดให้เต็มปากเตา ช่างเผาต้องคอยดูแลให้ฟืนเต็มปากเตาอยู่เสมอโดยใช้ฟืนขนาดกลางและฟืนเล็กน้อยคอยอุดให้อากาศภายนอกเข้าได้น้อยที่สุด ระยะเวลาใช้เวลาประมาณ 1 – 3 ชั่วโมง สังเกตเห็นของที่เผาจะแดงถึงปลายเตา แสดงว่าได้ที่แล้ว

การเผาระยะที่สามเรียกว่า “ทิ้งไฟ” ในระยะนี้ช่างเผาก็จะใส่ถ่านและฟืนเข้าไปในเตา ตรงบริเวณที่เรียกว่า “เรือนไฟ” จากนั้นจะใส่ฟืนท่อนยาวๆ เข้าไปในเรือนเตาให้เต็มปากเตา ไฟจะขึ้นปล่องก่อน ประมาณครึ่งชั่วโมง ไฟจะขึ้นปล่อง จากนั้นใส่ฟืนต่อไปอีก 3 ชั่วโมง โดยสังเกตดูสีของเปลวไฟ ถ้าเปลวไฟเป็นสีส้มแก่ เครื่องปั้นดินเผาจึงจะสุก (เผาแกร่งแล้ว) คนตาดีจะพอสังเกตได้ว่า ของสุกหรือไม่สุก และก็จะมียวิธีสังเกตโดยการฟังเสียงโดยเอาเศษก้อนดินที่เผาแล้วหย่อนลงปล่อง ถ้าเสียงดัง “ก้อง” แสดงว่าของนั้นยังไม่สุก ถ้าเสียงดัง “ก๊อ๊ก” แสดงว่าของสุกแล้ว จากนั้นหยุดใส่ฟืน รอครึ่งชั่วโมงให้ไฟงวดหรือซาลงใช้ต๋นกล้วยผ่า 2 ซีกปิดปากเตาหนา 3 ชั้น เรียก “ปิดเตา” ทิ้งไว้ 3 วัน 3 คืน ค่อยๆ ดึงต๋นกล้วยออกช้าๆ ให้ความร้อนเข้าไปทีละน้อย ถ้าของที่เผาไม่เลือนไม่ดง จึงใช้น้ำพรมบริเวณปากเตาไปเรื่อยๆ จนเปียก ไฟดับใช้ไม้คู้ยี่ถ่านปากเตาออกแล้วใช้ต๋นกล้วยที่ปิดปากเตาปูรองพื้นสำหรับเดินเข้าไปเอาผลิตภัณฑ์ออกจากเตาได้ จากนั้นใช้ผ้าจี้ริ้วแห้งรองมือจับของออกจากเตา

ขั้นตอนนี้และช่วงเวลาการเผาดังกล่าวมานี้ เป็นการเผาสมัยดั้งเดิม ในการเผา ระยะต่อมาที่มีการเผาโดยการซ้อนภาชนะที่จะเผาสูงจนเกือบถึงเพดานเตา เพื่อให้เผาได้คราวละหลายๆ และเผาเป็นของแดง (ไม่สุก) จะใช้เวลาแต่ละช่วงต่างไปจากนี้ และหรือจะมีวิธีสังเกตการณ์เผาแต่ละขั้นตอนนี้แตกต่างกันออกไปบ้าง ก็เป็นเทคนิคเฉพาะที่แต่ละคนสังเกตได้ เช่น การใช้เศษหญ้าแห้ง “ล่อปล่อง” ถ้าไฟติดหญ้าแห้งพริบ หรือสังเกตจากปากปล่องจับฝ้ายสีขาว แสดงว่าผ่านกระบวนการ “อุคเตา” แล้ว เป็นต้น (เป็ร้อง, 2531)

ภาพที่ 2.1 เตาสำหรับเผาเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน

สรุปจากการศึกษากระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาโครงการพิเศษ เรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ได้ผสมดินเหนียวเข้ากับดินทรายร่วนในอัตราส่วนดินเหนียว 3 ส่วนต่อดินทรายร่วน 2 ส่วน และใช้น้ำเป็นตัวประสาน ทำการนวดดินให้เหนียวและนำมาปั้นเป็นดอกกรัก ดอกข่า ดอกทวดู ด้วยมือ นำไปตากแดดให้แห้งประมาณหนึ่งสัปดาห์และนำไปเผา

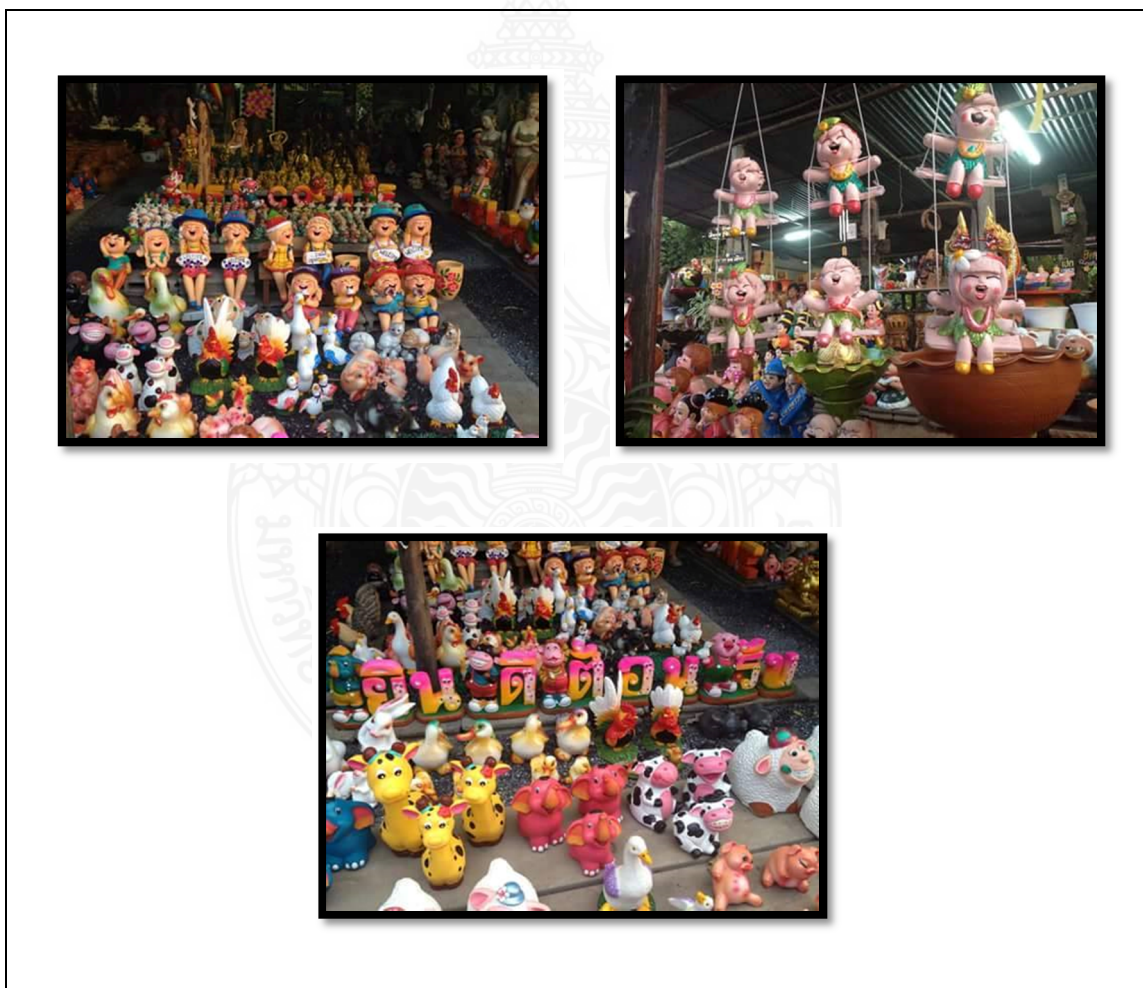
2.1.5 ลักษณะพิเศษ เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน

ลักษณะพิเศษ เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนมีชื่อเสียงโด่งดังเพราะลักษณะพิเศษสองประการ ประการแรกได้แก่ ความแกร่งและมันวาวของผิววัตถุ และประการที่สองคือความแปลกใหม่ของารออกแบบ เครื่องปั้นดินเผาที่พบเห็นกันอยู่ทั่วไปจะไม่มี ความมันวาวจะหยาบและด้าน ความแกร่งก็น้อยกว่าของที่ด่านเกวียน เครื่องปั้นดินเผาของด่านเกวียนเผาด้วยความร้อนสูงกว่าธรรมดา ไม่แตกร้าวและแกร่งมาก หากเคาะดูเบาๆจะได้ยินเสียงกังวานคล้ายเสียงโลหะ ถ้านำเอาเครื่องปั้นที่ยังไม่ได้เผามาวางเทียบกับที่เผาแล้ว แพบไม่น่าเชื่อเลยว่า สิ่งที่เผาแล้วนี้ มาจากรูปปั้นดินเดียวกัน ความมันวาวและความแกร่งดูโลหะนี้เกิดขึ้นเพราะธรรมชาติของดิน เครื่องปั้นดินเผาที่ถูกเผาจะมีสีแตกต่างกันไปตามสีของเนื้อดิน ความร้อนของการเผาจะส่งผลให้ดินส่วนใหญ่กลายเป็นสีเทาแก่ คล้ายสีเหล็กกล้า บางทีก็อมเขียวนิ่มๆอมดูคล้ายโลหะของเก่าสมัยโบราณ เนื้อดินส่วนที่เป็นแร่เมื่อถูกความร้อนจัด จะไหลเยิ้มเป็นสีแปลก คล้ายกับสนิมเคลือบสิ่งเหล่านี้ทำให้ผลิตภัณฑ์ของที่ด่านเกวียนมีความวิจิตร และมีความน่าทึ่งกว่าเครื่องปั้นดินเผาที่มาจากแหล่งอื่น สำหรับลักษณะพิเศษทางการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนไม่ซ้ำแบบใครเพราะศิลปินพื้นบ้านและผู้สำเร็จจากสถาบันการศึกษาทางช่าง มีส่วนทำให้เครื่องปั้นดินเผาของด่านเกวียนมีชื่อเสียงขจรขายไปไกล รูปแบบผลิตภัณฑ์มีตั้งแต่แบบที่ได้จากการเลียนของเก่าสมัยโบราณ ไปจนกระทั่งแบบสมัยใหม่ ในท่ามกลางแบบต่างๆเหล่านี้ รูปแบบสิ่งของสำหรับใช้สอยและการประดับตกแต่ง มัก

ออกมาในรูปแบบธรรมชาติ โดยเฉพาะสัตว์ต่างๆ เช่น นกฮูก แมวไทย และปลา เป็นต้น ในปัจจุบัน เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนมีการผลิตออกมาอย่างแพร่หลาย เช่น กระปุกใส่เครื่องหอม กระจ่าง หม้อดิน โอ่ง ถ้วย ชาม ชุดกาแฟ เครื่องสังคโลก รวมไปถึงผลิตภัณฑ์ของตกแต่ง ของฝากของที่ระลึก (เปรี๊ยะ, 2531)

สรุปจากการศึกษาลักษณะพิเศษของเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน พบว่ามีความแกร่งและมันวาวของผิววัตถุ เครื่องปั้นดินเผาจะมีสีสันท่างกันตามสีของเนื้อดิน มีเสียงกังวานคล้ายโลหะ และความแปลกใหม่ของการออกแบบมีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เลียนแบบของเก่าสมัยโบราณและแบบสมัยใหม่มาเป็นเครื่องใช้ เครื่องประดับ

2.1.6 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน

ภาพที่ 2.2 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน

จากการศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการนำดินด่านเกวียนมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยด้วยการนำดินด่านเกวียนมาปั้นเป็นดอกกรัก ดอกข่า ทัดหู ร้อยสายโยง เพื่อทดแทนดอกไม้สดและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กับดินเผาด่านเกวียน

2.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องแขวนไทย

2.2.1 ความหมายของเครื่องแขวนไทย

เครื่องแขวนไทย เป็นศิลปะการจัดดอกไม้แบบไทยแบบหนึ่งที่มีความสวยงามอย่างวิจิตร มีลักษณะเป็นพวงดอกไม้รูปทรงต่างๆ แขวนอยู่เพดาน และช่องประตู หน้าต่าง มองดูชวนให้เกิดความรู้สึกอ่อนโยน ยิ่งเมื่อลมพัดพากลิ่นหอมไปอบอวลในห้องนั้นทำให้มีความรู้สึกหอมชื่นใจ เมื่อเครื่องแขวนแกว่งไกวไหวโยนตามแรงลมโชยอ่อนๆ ทำให้รู้สึกน่านิรมย์ซึ่งธรรมชาติของดอกไม้แต่ละชนิดสวยงามละเอียดอ่อน จึงทำให้รู้สึกเกิดความสดชื่นเบิกบานใจ เมื่อผสมกับศิลปะร้อยดอกไม้ได้อย่างประณีตและบรรจง (มณีรัตน์, 2527)

เครื่องแขวน เป็นสิ่งที่ห้อยแขวนจากที่สูงห้อยลงมา เช่น วิมานพระอินทร์ กลิ่นตะแคง โคมหวด โคมจีน ระย้าน้อย ฯลฯ (คหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2547)

เครื่องแขวน โคมแขวน มีความงดงาม วิจิตร ประณีต ซึ่งมีลักษณะเป็นพวงดอกไม้กระเช้าดอกไม้รูปทรงต่างๆ แขวนอยู่ตามเพดาน ช่องหน้าต่าง ช่องประตู (ศักดิ์รินทร์, 2552)

สรุปเครื่องแขวนไทย หมายถึง สิ่งประดิษฐ์หรือการประดิษฐ์เย็บร้อยดอกไม้ขึ้นมาเพื่อใช้แขวน มีลักษณะเป็นพวงดอกไม้รูปทรงต่างๆ แขวนอยู่บนเพดาน และช่องประตู หน้าต่าง

2.2.2 ความเป็นมาของเครื่องแขวนไทย

เครื่องแขวนไทยดอกไม้สด เกิดขึ้นเมื่อใดยังไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน เพียงแต่มีการบอกเล่าต่อกันมาเท่านั้น โดยพบว่าชนชาติจีนเป็นชาติที่ใช้โคมไฟกันอย่างแพร่หลาย จะเห็นได้ในปัจจุบันนี้ยังมีการใช้โคมไฟลักษณะทรงกลม โคมเป็นเครื่องสานหุ้มด้วยกระดาษสีฉนวนมีลวดลายตัวอักษรจีนสีแดง หรือกระดาษสีแดงลายตัวอักษรสีทอง มีพู่ห้อยเป็นด้าย หรือไหมจีนสีแดง ซึ่งในสมัยของพระเจ้าเชียงลู่ฮ่องเต้ มีการแสดงมหรรรวมโคมไฟอย่างเอิกเกริก มีโคมไฟที่ทำด้วยกระดาษรูปทรงสี่เหลี่ยมต่างๆมากมาย แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ และความจำเป็นที่ต้องใช้โคมไฟกันอย่างมาก สำหรับประเทศไทยมีการติดต่อค้าขายกับประเทศจีนมาเป็นเวลานานก็ได้รับเอาวัฒนธรรมของจีนเข้ามาด้วย แต่จะมีในพระบรมมหาราชวังเท่านั้นที่มีการใช้โคมไฟที่ทำจากวัสดุชั้นดีมีราคา รูปทรง และลวดลายวิจิตรพิสดาร มีลักษณะเป็นทรงกลม ทรงเหลี่ยมเป็นพวงแขวนต่อกันหลายชั้น (มณีรัตน์, 2527)

ต่อมาสมัยรัตนโกสินทร์ มีการพัฒนารูปแบบของเครื่องแขวนไทยให้มีความแปลกใหม่มากขึ้น ด้วยเหตุที่ทรงมีเจ้าจอมจำนวนมากในแต่ละตำหนักประดิษฐ์ดอกไม้ ดวงประทีป โคมไฟ พวงดอกไม้ แขนงเรียงรายบนราวที่ระเบียงโบสถ์วัดพระศรีรัตนศาสดารามในวันสำคัญทางศาสนา เพื่อประกวดอวดฝีมือกัน ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 กรมหลวงสมรรัตนศิริเชษฐ์ ทรงมีพระปรีชาสามารถในการจัดแต่งร้อยกรองดอกไม้และได้เสด็จไปต่างประเทศบ่อยครั้ง จึงทรงนำสิ่งที่พบเห็นมาคิดดัดแปลงการทำเครื่องแขวนไทยให้มีรูปร่างแปลกใหม่ โดยการนำโครงลวดมาทาสีขาวเป็นรูปแบบที่ดัดแปลงจากโคมจีน และประดิษฐ์ดอกไม้ให้มีรูปร่างแปลกพิสดาร งดงาม เช่น โคมหวด โคมจีน ระย้าน้อย ระย้าแปลง ระย้าดัดแปลง เป็นต้น และทรงดัดแปลงบันไดแก้วเป็นรูปวิมานพระอินทร์ วิมานแก้ว ทำให้การประดิษฐ์ดอกไม้มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น (รัตนลักษณ์, 2547)

สรุปจากการศึกษาเครื่องแขวนไทยดอกไม้สดเกิดขึ้นเมื่อใดยังไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน ชาวจีนเป็นชาติที่ใช้โคมไฟอย่างแพร่หลายประเทศไทยจึงได้รับเอาวัฒนธรรมของจีนเข้ามา โดยการนำเอาโครงลวดมาทาสีขาวเป็นรูปแบบที่ดัดแปลงมาจากโคมจีน และประดิษฐ์ดอกไม้ให้มีรูปร่างแปลกพิสดาร งดงาม จึงทำให้การประดิษฐ์ดอกไม้มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น

2.2.3 ประเภทของเครื่องแขวนแบบไทย

เครื่องแขวนไทยแบ่งประเภทตามขนาดได้ 4 ขนาด ดังนี้ (มณีรัตน์, 2527)

2.2.3.1 เครื่องแขวนขนาดจิ๋ว เป็นเครื่องแขวนที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 6-15 ซม. ความยาว 8-45 ซม. ได้แก่ เครื่องแขวนที่ร้อยด้วยโครงลวดเส้นเล็กเป็นวงกลม วงรี สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม พวงดอกไม้ ดวงดาว ปลาตะเพียน ปลาทอง เป็นต้น

ภาพที่ 2.3 เครื่องแขวนไทยขนาดจิ๋วรูปแบบต่างๆ

ที่มา : มณีรัตน์ (2527)

2.2.3.2 เครื่องแขวนไทยขนาดเล็ก เป็นเครื่องแขวนขนาดใหญ่ขึ้นกว่าเครื่องแขวนขนาดจิ๋วมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 8 - 12 นิ้ว ความยาว 15 - 40 นิ้ว ซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท คือ เครื่องแขวนขนาดเล็ก รูปร่างแบน ได้แก่ รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปบันได รูปดาว รูปจระเข้ รูปพัด และเครื่องแขวนขนาดเล็กรูปทรงต่างๆ ได้แก่ กลิ่นคว่ำ พุกกลิ่น ฉัตรเก้าชั้น โคมไฟประยุกต์

ภาพที่ 2.4 รูปร่างภาพเครื่องแขวนไทยขนาดเล็ก รูปร่างแบน

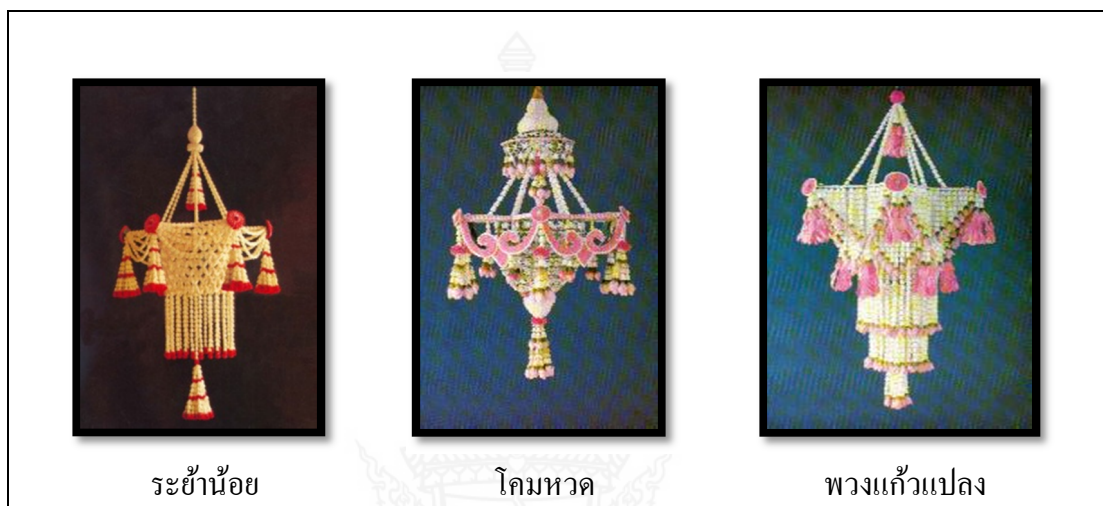
ที่มา : มณีรัตน์ (2527)

ภาพที่ 2.5 เครื่องแขวนไทยขนาดเล็ก รูปทรงต่างๆ

ที่มา : มณีรัตน์ (2527)

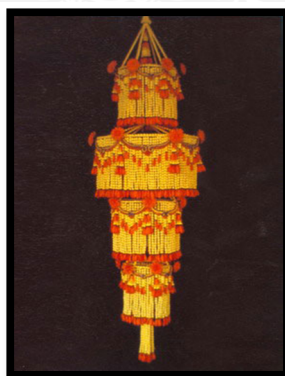
2.2.3.3 เครื่องแขวนไทยขนาดกลาง เป็นเครื่องแขวนรูปโคมและกระเช้ารูปทรงต่างๆมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ 13 - 18 นิ้ว ยาว 40 - 50 นิ้ว ใช้ประดับตกแต่งห้องที่มีขนาดกลาง ใช้แขวนกลางเพดาน ได้แก่ พวงแก้วแปลง พวงกลาง ระย้าน้อย ระย้าใหญ่ พวงชมพู พวงคราม พวงทอง กระเช้าดุสิตหรือโคมหวด เป็นต้น

ภาพที่ 2.6 เครื่องแขวนไทยขนาดกลาง

ที่มา : มณีรัตน์ (2527)

2.2.3.4 เครื่องแขวนไทยขนาดใหญ่ เป็นเครื่องแขวนที่มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ มีเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ 19 - 30 นิ้ว มีความยาว 50 - 100 นิ้ว ได้แก่ ระย้าใหญ่ พวงแก้ว ระย้าแปลง โคมจิ้น เป็นต้น

พวงแก้ว

ภาพที่ 2.7 เครื่องแขวนไทยขนาดใหญ่

ที่มา : มณีรัตน์ (2527)

สรุปจากการศึกษาเครื่องแขวนแบบไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ชนิดตามขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางและความยาวในการประดิษฐ์ ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกรูปแบบการประดิษฐ์เครื่องแขวนขนาดกลางมีเส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ 13 - 18 นิ้ว ยาว 40 - 50 นิ้ว ซึ่งจากการพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญข้างต้น มีข้อเสนอแนะให้ประดิษฐ์เครื่องแขวนแบบไทยโบราณ เพราะหาดูได้ยาก สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย ใช้แขวนประดับตกแต่งห้อง อาคาร สถานที่

2.2.4 ส่วนประกอบของเครื่องแขวนไทย

เครื่องแขวนไทยแต่ละพวงและในแต่ละแบบประกอบขึ้นด้วยส่วนต่างๆ หลายส่วนมีการประดิษฐ์ด้วยวิธีการร้อย การเย็บ การมัด การกรอง หรือการติด ขึ้นอยู่กับขนาดถ้าขนาดใหญ่มาก ส่วนประกอบก็จะมากหลายชิ้น (มณีรัตน์, 2527) ได้แบ่งส่วนประกอบของเครื่องแขวนดังนี้

2.2.4.1 ส่วนประกอบของลำตัว ประกอบด้วย

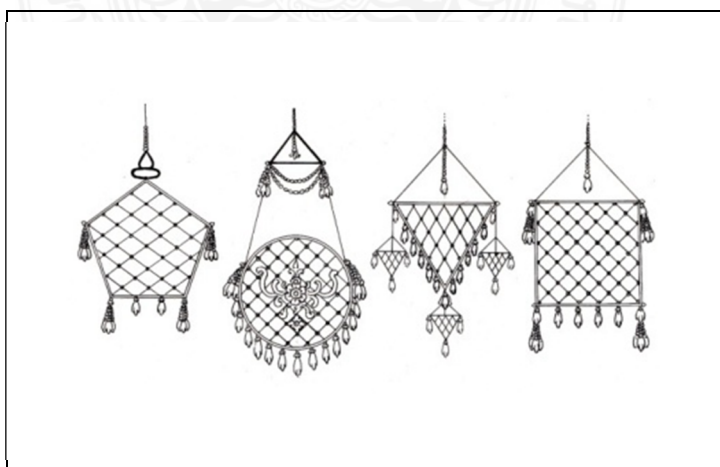
1) โกรง โกรงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดรูปร่างรูปทรง เปรียบเสมือนลำตัววัสดุอุปกรณ์ในการทำโครงเครื่องแขวน ได้แก่

1.1 ไม้ไผ่ ใช้ไม้ไผ่ที่แก่จัด ใช้ส่วนที่ติดผิวเหลาให้ค่อนข้างแบนความกว้างประมาณ 1.0 ซม. ความหนาประมาณ 0.5 ซม. ส่วนความยาวตามขนาดที่ต้องการ

1.2 ลวด ลวดที่ใช้ทำเป็นโครง นิยมใช้ลวดขนาดใหญ่ เส้นผ่านศูนย์กลางเส้นลวดประมาณ 0.3 – 0.5 ซม. หรือเลือกให้เหมาะกับขนาดของเครื่องแขวน

1.3 เข็มมัลลีย์ ใช้เป็นโครงของกลั่นตะแกงถ้าไม่มีอาจใช้ไม้ไผ่เหลาแทนได้

1.4 พลาสติก อลูมิเนียม ลวดทองเหลือง หรือวัสดุอื่นๆ ที่ตัดแปลงมาจากคอมไฟเก่าๆที่เสียแล้ว เก็บเอาโครงมาใช้ได้

ภาพที่ 2.8 โครงเครื่องแขวน

ที่มา : มณีรัตน์ (2527)

สรุปจากการศึกษา ผู้ศึกษาโครงการงานพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาผ่าน
 เกวียน ได้ศึกษาลำตัวหรือโครงของเครื่องแขวนพบว่า มีหลายชนิด แต่ในการประดิษฐ์ครั้งนี้ผู้ศึกษา
 เลือกวัสดุเป็นลวดที่ใช้ทำเป็นโครง เพราะน้ำหนักเบา ขนาดเล็ก และสามารถดัดงอเป็นรูปทรงต่างๆ
 ได้ง่าย

2.2.4.2 เครื่องตกแต่ง หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆ ของเครื่องแขวน ที่ทำให้เครื่อง
 แขวนเกิดความสวยงาม อ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย

1) แบบ หมายถึงการนำใบตองมาซ้อนกันหนา 6 - 8 - 10 ชั้น ในทิศทางต่าง ๆ
 กัน ตรงให้ติดกัน แล้วตัดเป็นรูปทรงต่างๆ ตามต้องการ เช่น เส้นตรง ตัวกระหนก ดอกกลม ดอกสี่
 กลีบ ดอกห้ากลีบ ดอกหกกลีบ รูปดาว รูปพญานาค (ถ้าแบบขนาดเล็กก็ซ้อนใบตอง 6 ชั้น ถ้า
 ต้องการแบบขนาดใหญ่ขึ้นก็ต้องซ้อนใบตองให้หนาขึ้น) เมื่อตัดให้ได้ขนาดที่ค่อนข้างพอดี แล้วนำ
 กลีบดอกไม้ใบไม้มาพับ จับจีบ และเย็บตรงลงไปตามแบบนั้น สลับสีลวดลายตามต้องการ แบบ
 ที่ใช้ในงานดอกไม้สดและการทำเครื่องแขวนมีอยู่ 6 ประเภทตามลักษณะและรูปร่าง ดังนี้ (มณีรัตน์,
 2527)

1.1 แบบเส้น มีลักษณะเป็นเส้นยาว ประดิษฐ์จากดอกไม้ใบไม้เล็กๆ ใช้ปิด
 ขอบโครงเครื่องแขวน หรือดอกไม้กลุ่มใด

1.2 แบบเฟื่อง มีลักษณะหลายรูปแบบประดิษฐ์จากดอกไม้ ใบไม้เย็บบน
 ใบตอง เช่น รูปโค้งเกี่ยวพระจันทร์ รูปหยักแหลม เป็นต้น

1.3 แบบกระหนก มีลักษณะรูปแบบเป็นลวดลายไทยประดิษฐ์จากดอกไม้
 ใบไม้เย็บบนใบตอง เช่น รูปกระหนก รูปกระจังตาอ้อย เป็นต้น

1.4 แบบดอกทัดหู หรือดอกประจายามมีทั้งใช้ดอกไม้ตามธรรมชาติ และ
 ประดิษฐ์จากดอกไม้ ใบไม้มีหลายแบบ เช่น ดอกกลม ดอกสามกลีบ ดอกสี่กลีบ ดอกห้ากลีบ และ
 ดอกหกกลีบ

1.5 แบบพู่กลิ้ง มีลักษณะเป็นวงกลม ประดิษฐ์จากดอกไม้ ใบไม้ เย็บตรง
 ขอบใบตอง ใช้เป็นลำตัวเครื่องแขวน หรือใช้ร้อยกรอบปมผูกสายโยงรวบกันกระเช้า

1.6 แบบพระอินทร์ ใช้ตกแต่งวิมานพระอินทร์ประดิษฐ์จากดอกไม้และ
 ใบไม้ โดยการตัดแบบเป็นรูปพระอินทร์แล้วเย็บด้วยดอกไม้ และใบไม้สีต่างๆ ลงบนลวดที่กำหนด
 แต่ละสี

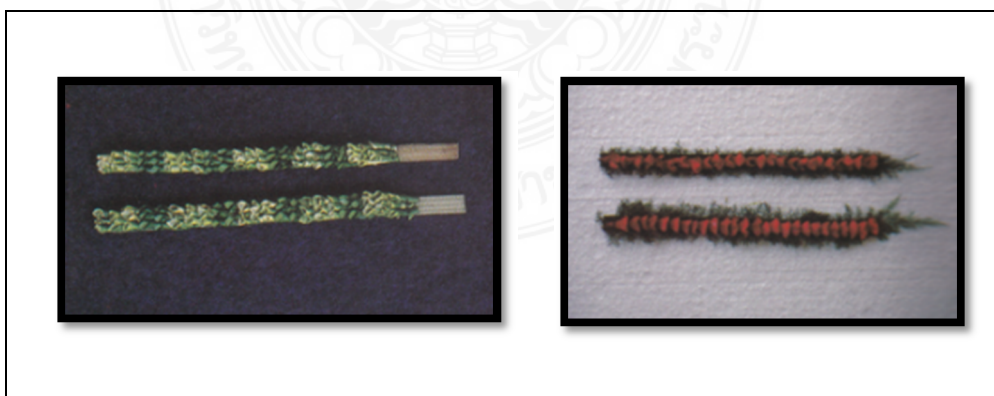

ภาพที่ 2.9 แบบต่างๆ

ที่มา : มณีรัตน์ (2527)

จากการศึกษา ผู้ศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาผ่าน
เกวียน ได้เลือกแบบดอกท้าว หรือดอกประจำชาติที่ประดิษฐ์จากดินเผาผ่านเกวียนเพื่อนำมาตกแต่ง
ปิดบริเวณมุมของเครื่องแขวนขนาดกลาง

2) เส้นหรือสวน หมายถึง ดอกไม้ ใบไม้เล็กๆ ที่มัดหรือเย็บเป็นเส้นยาวเพื่อ
ปิดขอบหรือโครงเครื่องแขวน บางคนเรียกว่า เส้น ให้เหตุผลว่า เส้นนี้มีขนาดความกว้างประมาณ
หนึ่งเซนติเมตร ซึ่งเป็นขนาดเล็กที่สุด ขนาดที่ใช้ทั่วไปกว้างเกินกว่าหนึ่งเซนติเมตรคือ $\frac{1}{2}$ นิ้ว หรือ
1.50 - 1.75 เซนติเมตร ส่วนคำว่าสวนคงเนื่องมาจากแบบที่เย็บหรือมัดเป็นเส้นยาวๆนี้มีสีสันต่างๆ มี
เขียวบ้าง แดงบ้าง สีต่างๆ มองดูแล้วคล้ายสวนดอกไม้เล็กๆ ซึ่งมีหลากสี คนโบราณจึงให้เรียกว่า
สวน (มณีรัตน์, 2527)

ภาพที่ 2.10 เส้นหรือสวน

ที่มา : มณีรัตน์ (2527)

2.1 วิธีประดิษฐ์เส้นและสวน การประดิษฐ์แบบเส้น หรือแบบสวนนี้มีอยู่ 5 วิธี คือ

- การผูกหรือมัด ใช้ดอกไม้ใบไม้มัดเข้ากับทางมะพร้าว ก้านลาวค่อน หรือหวาย

- การเย็บหรือตริ่ง ใช้ด้ายเข็มเย็บดอกไม้ใบไม้ติดกับกาบกล้วยใบตอง ซ้อนกันหลายๆ ชั้น

- การร้อย เป็นแบบเส้นที่ใช้ด้ายกับเข็มร้อย เช่น เส้นดอกรักที่ปิด โครงระย้า ระย้าน้อย ฯลฯ นอกจากนี้ยังอาจจะเลือกใช้ดอกอื่น ได้อีก

- การติด เป็นวิธีการสำหรับดอกไม้เทียม เช่น ดอกไม้จากกระดาษ หรือเศษวัสดุที่แห้งๆ จะใช้วิธีทาขาวติดหรือปะลงไปบนแบบกระดาษแข็ง

- การปักดอกไม้ต่อกันให้แข็งแรง ปักบนโฟม ขี้เลื่อย หรือดินเหนียว

2.2 หน้าที่และประโยชน์ของเส้น

- ช่วยปิดบังหรือพรางขอบ โครงเครื่องแขวนที่ดูไม่เรียบร้อย

- ช่วยให้ดูสวยงาม เพิ่มสีสันให้มีความกลมกลืนกัน

- ช่วยให้มองเห็นรูปทรง โครงสร้างชัดเจน

จากการศึกษา ผู้ศึกษา โครงการงานพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผา ด้านเกวียน ได้ศึกษาชนิดของเส้นหรือสวนโดยนำดอกรักดินเผา ด้านเกวียนร้อยเป็นเส้นปิดโครง เครื่องแขวนเพื่อใช้เก็บรายละเอียดความเรียบร้อยของเครื่องแขวนขนาดกลาง

3) เฟื่อง หมายถึง สายโยงเชื่อมระหว่างมุมหรือระหว่างพวงอุบะหรือช่วงการ แบ่งโครงเครื่องแขวน เพื่อมีหลากหลายรูปแบบ สามารถแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้ (รัตนลักษณ์, 2547)

3.1 เฟื่องสายหรือเฟื่องร้อย หมายถึง เฟื่องที่ร้อยด้วยด้ายร้อยเรียงดอกไม้ที่ ละดอกไปเรื่อย การร้อยเฟื่องแบบสายสามารถทำได้ด้วยวิธีการร้อยและวิธีกรอง เพื่อให้เกิดสาย

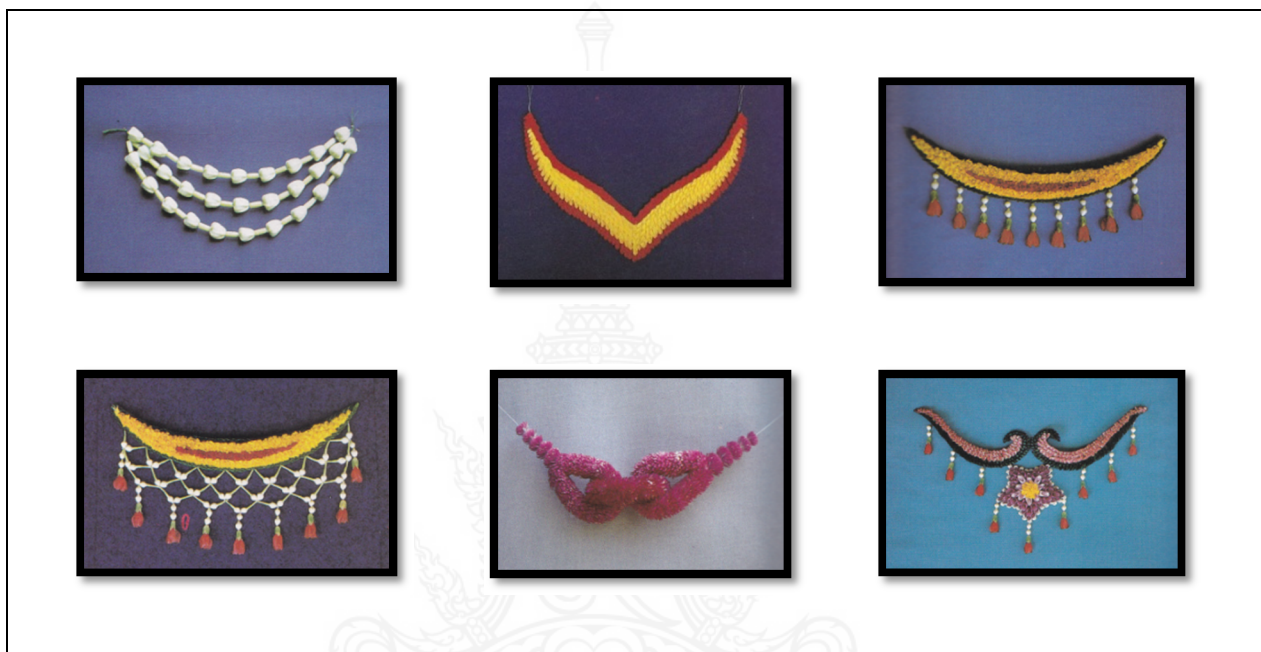
3.2 เฟื่องเย็บแบบ หมายถึง เฟื่องที่ใช้กลีบดอกไม้ ใบไม้ เย็บบนใบตอง รูปร่างต่างๆ เช่น รูปโค้งเสี้ยวพระจันทร์ รูปหยักแหลม รูปหยักโค้งเป็นต้น

3.3 เฟื่องแบบผสมอุบะ หมายถึง การใช้เฟื่องแบบเย็บแบบ ร้อยติดด้วย อุบะตั้งตั้งเป็นช่วงๆ ตามความเหมาะสม

3.4 เฟื่องแบบผสมตาข่าย หมายถึงเฟื่องเย็บแบบที่ร้อยต่อด้วยตาข่ายและมี อุบะติดด้วย

3.5 เฟื่องมัลลยลูกโซ่ หมายถึง การร้อยมัลลยซีก มัลลยกลม หรือมัลลยแบน มาผูกคล้องเป็นลูกโซ่มัดต่อกันด้วยอุบะและร้อยเสริมมุมทั้ง 2 ข้าง

3.6 เฟื่องแบบผสม หมายถึง การนำเฟื่องเย็บแบบมาประยุกต์กับผสมผสาน ให้เข้ากันและเติมแต่งตามมุมด้วยทักดู และอุบะ

ภาพที่ 2.11 แบบเฟื่องต่างๆ

ที่มา : มณีรัตน์ (2527)

จากการศึกษา ผู้ศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ได้ศึกษารูปแบบเฟื่อง ผู้ศึกษานำดินเผาเกวียนมาปั้นดอกกรัก สำหรับร้อยเฟื่องของเครื่องแขวนขนาดกลาง

4) อุบะ หมายถึง ดอกไม้ที่ร้อยเป็นเส้นหรือเป็นสาย โดยร้อยดอกเรียงลำดับจากดอกใหญ่ขึ้นไปหาดอกเล็ก ส่วนความยาวขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ลักษณะของอุบะจะใช้สำหรับห้อยให้เกิดชายที่ไหวตัว ทำให้เกิดความอ่อนช้อยชวนมอง (อภิรติ, 2549)

4.1 อุบะมีส่วนประกอบ ดังนี้

- ดอกคุ่ม คือ ส่วนปลายสุดของอุบะส่วนมากจะใช้ดอกไม้ตามธรรมชาติ คือดอกบายไม่รู้โรย จำปา ชบา ร่ม ชบาหนู ในบางครั้งจำเป็นต้องประดิษฐ์ดอกคุ่มที่เป็นดอกไม้สดและดอกไม้เทียม เช่น ดอกคุ่มที่ประดิษฐ์สด เช่น ดอกข่ากุหลาบ มะลิ พุด และส่วนดอกคุ่มประดิษฐ์เทียม เช่น ดอกกุหลาบ ดอกชบา ร่ม ดอกจำปา ดอกจำปี (มณีรัตน์, 2527)

- ดอกครอบหรือกลีบเลี้ยง คือ ดอกไม้ที่ร้อยถัดขึ้นมาจากดอกตูม ดอกไม้ที่นิยมใช้ เช่น ขี้ชบา กลีบเลี้ยงดอกรัก ซึ่งทำให้อุบะนั้นดูมีสีสันสวยงามขึ้น และกลีบเลี้ยงนี้ ยังช่วยปกป้องรอยเย็บที่ไม่เรียบร้อยของขี้ชบาคอกขาคั่ว

- ดอกสวม คือ ดอกไม้ที่ร้อยอยู่ถัดขึ้นมาจากดอกครอบหรือกลีบเลี้ยง จะมีจำนวนดอกเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของอุบะชนิดนั้น การร้อยดอกสวมนี้ควรเลือก ดอกที่มีขนาดใหญ่ไปหาขนาดเล็กจะดูสวยงามกว่าใช้ดอกสวมขนาดเท่าๆ กัน ดอกสวมที่นิยมใช้ เช่น ดอกรัก ดอกพุด ดอกมะลิ เป็นต้น

ภาพที่ 2.12 ส่วนประกอบของอุบะ

ที่มา : ศักรินทร์ (2550)

จากการศึกษา ผู้ศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ได้ศึกษารูปแบบลักษณะของอุบะ โดยผู้ศึกษานำดินด่านเกวียนมาประดิษฐ์เป็นดอกตูม ดอกครอบ และปั้นดอกรักเป็นดอกสวม สำหรับร้อยอุบะของเครื่องแขวนขนาดกลาง

4.2 รูปแบบของอุบะ มีดังนี้ (ชุมสาย, 2534)

- อุบะขาเดียวหรือตุ้งติ้ง
- อุบะแขกหรือพวงเต่าร้าง
- อุบะไทยธรรมดา
- อุบะไทยทรงเครื่อง
- อุบะพู่
- อุบะสร้อยสนหรืออุบะแตรระ

ภาพที่ 2.13 อุบะชนิดต่างๆ

ที่มา : ศักรินทร์ (2550)

จากการศึกษา ผู้ศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาต่าง
 ภาควิชา ได้ศึกษาชนิดของอุบะต่างๆ ซึ่งมีอยู่หลายชนิดและผู้ศึกษาได้เลือกใช้อุบะขาวเดียวในการร้อย
 โครงเครื่องแขวนและใช้อุบะไทยทรงเครื่อง ในการตกแต่งมูมดาวหกเหลี่ยม จุฑรวมสายโยงเครื่อง
 แขวน และปลายด้านล่างเครื่องแขวนขนาดกลาง เพื่อทำให้เกิดความอ่อนช้อยชวนมอง

2.2.5 ลักษณะเครื่องแขวนไทยที่ดี

2.2.5.1 ขนาดพอเหมาะ เหมาะกับสถานที่ที่ใช้แขวน เช่น ช่องประตู หน้าต่าง ระหว่าง
 ม่านแหวก กลางห้อง มุมห้อง ข้างฝา ฯลฯ ขนาดที่พอเหมาะนั้นเมื่อแขวนแล้วต้องมองเห็น สวยงาม
 ชัดเจน ไม่เล็กจนหายไป ไม่ใหญ่คับที่จนดูอึดอัด เนื้อที่ว่างที่เหลือรอบๆ ต้องดูสบายตาสบายใจ

2.2.5.2 สัดส่วนดี ความกว้าง ความยาวความ สูง ความหนา ความบางเบา ขนาดใหญ่
 และขนาดเล็กของส่วนต่างๆ ที่ประกอบกันได้สัดส่วนสัมพันธ์กลมกลืนกันดี เช่น ขนาดของดอกทัด
 หูไม่ใหญ่เกินไป ขนาดของอุบะไม่สั้นหรือยาวเกินไป ไม่อ้วนหรือผอมเกินไป ฯลฯ

2.2.5.3 รูปร่างรูปทรงดี รูปร่างรูปทรงดีเมื่อมองดูแล้วรู้สึกสบายตาสบายใจ เครื่องแขวนจะอยู่ในลักษณะแขวนลอยตัวควรดูแล้วรู้สึกเบา หรือลอยตัวอยู่ได้สบาย ไม่ดูหนักหรือ ดูก็คขวางเกะกะ ดังนั้นเครื่องแขวนพวงดอกไม้ที่มีอยู่ส่วนมากจะมีรูปทรงในแนวที่โค้งค่อนข้างจะลู่ค เช่น ทรงดอกบัวหลวง หยกน้ำ สี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ทรงต้นสน หรือทรงพู่เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์

2.2.5.4 สีสันดี เมื่อดูภาพรวมทั้งพวงแล้วกลมกลืนดี

- 1) ควรเป็นสีกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งชัดเจน เช่น กลุ่มสีเหลือง กลุ่มสีชมพู กลุ่มสีแดง ฯลฯ
- 2) สีพื้นปริมาณที่ใช้ดอกไม้จำนวนมาก ควรเป็นสีอ่อน สีนวล สีหม่น มากกว่าจะเป็นสีสดจัดจ้าน เช่น ดอกกล้วยไม้ สีม่วง ดอกพุดสีขาว ฯลฯ
- 3) สีเครื่องประดับควรสละใสสะอาดตา เช่น ดอกท้าว ดอกตุ้มปลายอุบะแบบเฟื่อง ฯลฯ และสีเครื่องประดับต่างๆ ควรมีความสัมพันธ์กัน เช่น สีดอกไม้เหมือนกับสีของดอกท้าว หรือมีสีแก่อ่อนไล่กัน
- 4) ถ้าแขวนอยู่ในห้องที่มีแสงสว่างน้อยควรใช้สีสดใส สีที่มีความส่องสว่างสูงมากกว่าสีที่หม่นทึบทึม
- 5) ถ้าเป็นดอกไม้เทียมควรใช้สีสันดูคล้ายธรรมชาติ มีสีอ่อนแก่ มีการไล่สีเหลืองกัน ถ้าจะให้สีดอกไม้บางชนิดแปลกไปกว่าธรรมชาติก็ควรให้มีความนุ่มนวลคล้ายมีชีวิต
- 6) ถ้าเป็นดอกไม้สดควรดูสดชื่น ไม่บอบช้ำ เหี่ยวเฉา เหี่ยวแห้ง

2.2.5.5 มีการเน้นให้เกิดความงามเด่นชัด หรือมีจุดเด่นนั่นเอง การสร้างจุดเด่นนั้นนอกจากจะมีทุกๆ ข้อดีตั้งแต่ข้อ 1 – 4 แล้วการใช้สีจะต้องระมัดระวังและวางแผนไว้ก่อนโดยเฉพาะเครื่องประดับตกแต่ง เช่น ดอกท้าว เฟื่อง อุบะ ดอกตุ้ม แบบเส้นแบบดอกกระหนกเครือเถาวัลวดลายต่างๆ แบบฟูกลิ้น มาลัยตุ้ม ฯลฯ

2.2.5.6 มีความประณีต ผลงานฝีมือที่ดีต้องประณีตความประณีตนอกจากจะมีอยู่ในข้อ 1 – 5 แล้วยังต้องประกอบด้วย

- 1) ปมและรอยต่อต้องปิดบังและพรางให้เรียบร้อยจนไม่สามารถสังเกตเห็นได้
- 2) สิ่งใดอยู่ในที่เล็กข้อมมีขนาดเล็ก ถ้าสัดส่วนไม่ดีจะดูหยาบเทอะทะ
- 3) อยู่ในลักษณะสมดุล เครื่องแขวน แขวนแล้วต้องลอยตัวอยู่ได้ดี แม้มีลมพัดแกว่งไกวเบาๆ หมุนรอบๆ ตัวก็ไม่เอียง
- 4) ผูก มัด เย็บ หรือตรึงทุกชิ้นส่วนได้มั่นคงไม่หลุดหรือฉีกขาดง่าย

2.2.5.7 มีความนุ่มนวลและทิ้งตัวดี เครื่องแขวนที่ดีต้องให้ความรู้สึคนุ่มนวล ทิ้งตัวห้อยอยู่อย่างสบาย เมื่อมีลมพัดเพียงเบาๆ ต้องหมุนตัวได้ ไหวตัวได้ ไม่หยุดนิ่ง หรือแข็งทื่อ

2.2.5.8 เครื่องแขวนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ ควรมีส่วนแกนหรือลำตัวที่มีเนื้อที่หรือขนาดพอเหมาะอยู่ส่วนกลางห่อหุ้มด้วยตาข่ายหรือตุ้มตุ้มคล้ายกระโปรง (คล้ายคนสวมเสื้อผ้าก่อนตกแต่งด้วยเครื่องประดับ) มีรอบนอกผูกหรือห้อยด้วยเครื่องประดับตกแต่งที่มีขนาดเล็กจะทำให้ดูกระจุกกระจิม กระตุ้มกระตุ้ม ทิ้งตัวได้ ไหวตัวได้ และดูโปร่งตาไม่แน่นทึบ(มณีรัตน์, 2527)

2.2.6 ประโยชน์ของเครื่องแขวนไทย

เครื่องแขวนไทยใช้เป็นเครื่องประดับตกแต่งอาคารสถานที่ในโอกาสพิเศษ ทั้งงานพระราชพิธี และงานประเพณีไทยทางศาสนา บริเวณที่นิยมแขวนเครื่องแขวนมีดังนี้

2.2.6.1 ช่องประตู ชุ่มประตู

2.2.6.2 ช่องหน้าต่าง

2.2.6.3 ระหว่างม่านแหวก

2.2.6.4 กลางเพดาน

2.2.6.5 แขนงผนัง

2.2.6.6 หน้าเมรุ

2.2.6.7 คล้องหัวเรือพระที่นั่ง

2.2.6.8 แขนงตามช่อง และมุมต่างๆ

ใช้เป็นเครื่องประดับตกแต่งที่แสดงให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรมไทยแขนงช่างฝีมือสตรีไทยที่ประณีตบรรจง อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความงามแห่งจิตใจ และความเก่าแก่ของความเป็นอารยชน ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินเจริญตาเจริญใจแก่ผู้พบเห็นทั้งรูปร่าง รูปทรง สี สัน และไม้ นานาพันธุ์ที่นำมาร้อยเป็นช่อเป็นพวง (มณีรัตน์, 2527)

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุตกแต่ง

2.3.1 ชนิดของสี

2.3.1.1 สีน้ำ (WATER COLOUR) สีน้ำเป็นสีที่ใช้กันมาตั้งแต่โบราณ ทั้งในแถบยุโรปและเอเชีย โดยเฉพาะจีน และญี่ปุ่นซึ่งมีความสามารถในการระบายสีน้ำ แต่ในอดีตการระบายสีน้ำมักใช้เพียงสีเดียว คือ สีคำผู้ที่จะระบายได้อย่างสวยงามจะต้องมีทักษะการใช้พู่กันที่สูงมาก การระบายสีน้ำจะใช้สีน้ำ เป็นส่วนผสม และทำละลายให้เจือจาง ในการใช้สีน้ำ ไม่นิยมใช้สีขาวผสม เพื่อให้มีน้ำหนัก อ่อนลง และไม่นิยมใช้สีคำผสมให้มีน้ำหนักเข้มข้น เพราะจะทำให้เกิดน้ำหนักมืดเกินไป แต่จะใช้สีกลางหรือสีตรงข้ามผสมแทน ลักษณะของภาพวาดสีน้ำจะมีลักษณะใส บาง และ

สะอาดการระบายสีน้ำต้องใช้ความชำนาญสูงเพราะผิดพลาดแล้วจะแก้ไขยากจะระบายซ้ำๆ ทับกันหลายๆ ไม่ได้จะทำให้ภาพออกมามีสีขุ่นๆ ไม่น่าดูหรือที่เรียกว่า สีเนา สีน้ำที่มีจำหน่าย ในปัจจุบันจะบรรจุในหลอด เป็นเนื้อสีฝุ่นที่ผสมกับกาวอะราบิก ซึ่งเป็นกาวที่สามารถละลาย น้ำได้ มีทั้งลักษณะที่โปร่งแสง (Transparent) และกึ่งทึบแสง (Semi-Opaque) ซึ่งจะมีระบุไว้ข้างหลอด สีน้ำนิยมระบายบนกระดาษที่มีผิวขรุขระหยาบ

2.3.1.2 สีโปสเตอร์ (POSTER COLOUR) สีโปสเตอร์เป็นสีชนิดสีฝุ่นที่ผสมกาวน้ำบรรจุเสร็จเป็นขวด การใช้งานเหมือนกับสีน้ำ คือใช้น้ำเป็นตัวผสมให้เจือจาง สีโปสเตอร์เป็นสีทึบแสง มีเนื้อสีขุ่น สามารถระบายให้มี เนื้อเรียบได้ และผสมสีขาวให้มีน้ำหนักอ่อนลงได้เหมือนกับสีน้ำมันหรือสีอะคริลิกสามารถระบายสีทับกันได้ มักใช้ในการวาดภาพ ภาพประกอบเรื่องในงานออกแบบต่างๆ ได้สะดวกในขวดสีโปสเตอร์มีส่วนผสมของกลีเซอรินจะทำให้แห้งเร็ว

2.3.1.3 สีชอล์ก (PASTEL) สีชอล์ก เป็นสีฝุ่นผงละเอียดบริสุทธิ์นำมาอัดเป็นแท่งใช้ในการวาดภาพ มากกว่า 250 ปีแล้ว ปัจจุบัน มีการผสมสีฝุ่นหรือกาวยางไม้เข้าไปด้วยแล้วอัดเป็นแท่งในลักษณะของดินสอสีแต่มีเนื้อละเอียดกว่า แท่งใหญ่กว่าและมีราคาแพงกว่ามากมักใช้ในการวาดภาพเหมือน

2.3.1.4 สีฝุ่น (TEMPERA) สีฝุ่น เป็นสีเริ่มแรกของมนุษย์ ได้มาจากธรรมชาติ ดิน หิน แร่ธาตุ พืช สัตว์ นำมาทำให้ละเอียดเป็นผง ผสมกาวและน้ำ กาวทำมาจากหนังสัตว์ กระจกสัตว์ สำหรับช่างจิตรกรรมไทยใช้ยางมะขวิด หรือกาวกระดิน ซึ่งเป็นตัวช่วยให้สีเกาะติดพื้นผิวหน้าวัตถุไม่หลุดได้โดยง่าย ในยุโรปนิยมเขียนสีฝุ่น โดยผสมกับกาวยาง กาวน้ำ หรือไข่ขาว สีฝุ่นเป็นสีที่มีลักษณะทึบแสงมีเนื้อสีค่อนข้างหนาเขียนสีทับกันได้ สีฝุ่นมักใช้ในการเขียนภาพทั่วไปโดยเฉพาะภาพฝาผนัง ในสมัยหนึ่งนิยมเขียนภาพฝาผนัง ที่เรียกว่า สีปูนเปียก (Fresco) โดยใช้สีฝุ่นเขียนในขณะที่ปูนที่ฉาบผนังยังไม่แห้งดีเนื้อสีจะซึมเข้าไปในเนื้อปูนทำให้ภาพไม่หลุดลอกง่าย สีฝุ่นในปัจจุบันมีลักษณะเป็นผงเมื่อใช้งานนำมาผสมกับน้ำโดยไม่ต้องผสมกาว เนื่องจากในกระบวนการผลิตได้ทำการผสมมาแล้วการใช้งานเหมือนกับสีโปสเตอร์

2.3.1.5 ดินสอสี (CRAYON) ดินสอสี เป็นสีผงละเอียด ผสมกับขี้ผึ้งหรือไขสัตว์ นำมาอัดให้เป็นแท่งอยู่ในลักษณะของดินสอ เพื่อให้เหมาะสำหรับเด็กๆ ใช้งานมีลักษณะคล้ายกับสีชอล์ก แต่เป็นสีที่มีราคาถูก เนื่องจากมีส่วนผสมอื่นๆ ปะปนอยู่มากมีเนื้อสีน้อยกว่า ปัจจุบันมีการพัฒนาให้สามารถละลายน้ำหรือน้ำมันได้โดยเมื่อใช้ ดินสอสีระบายสีแล้วนำพู่กันจุ่มน้ำมาระบายต่อ ทำให้มีลักษณะคล้ายกับภาพสีน้ำ (Aquarelle) บางชนิดสามารถละลายได้ในน้ำมัน ซึ่งทำให้กันน้ำได้

2.3.1.6 สีเทียน (OIL PASTEL) สีเทียนหรือสีเทียนน้ำมัน เป็นสีฝุ่นผงละเอียด ผสมกับไขมันสัตว์หรือขี้ผึ้ง แล้วนำมาอัดเป็นแท่งมีลักษณะทึบแสง สามารถเขียนทับกันได้ การใช้สีอ่อนทับสีเข้มจะมองเห็นพื้นสีเดิมอยู่บ้างการผสมสีอื่นๆ ใช้การเขียนทับกัน สีเทียนน้ำมันมักไม่เกาะติดพื้น สามารถขูดสีออกได้ และกันน้ำ ถ้าต้องการให้ สีติดแน่นทนนานจะมีสารพ่นเคลือบผิวหน้าสี สีเทียนหรือสีเทียนน้ำมัน มักใช้เป็นสีฝึกหัดสำหรับเด็ก เนื่องจากใช้ง่าย ไม่ยุ่งยาก ไม่เลอะเทอะเปรอะเปื้อน และมีราคาถูก

2.3.1.7 สีอะครีลิก (Acrylic COLOUR) สีอะครีลิกเป็นสีที่มีส่วนผสมของสารพลาสติก โพลีเมอร์ (Polymer) จำพวก อะครีลิก (Acrylic) หรือ ไวนิล (Vinyl) เป็นสีที่มีการผลิตขึ้นมาใหม่ล่าสุดเวลาจะใช้นำมาผสมกับน้ำใช้งาน ได้เหมือนกับสีน้ำ และสีน้ำมันมีทั้งแบบ โปร่งแสง และทึบแสง แต่จะแห้งเร็วกว่าสีน้ำมัน 1 - 6 ชั่วโมง เมื่อแห้งแล้วจะมีคุณสมบัติกันน้ำได้และเป็นสีที่ติดแน่นทนนาน คงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ สามารถเก็บไว้ได้นานๆ ยึดเกาะติดผิวหน้าวัตถุได้ดี เมื่อระบายสีแล้วอาจใช้น้ำยาวานิช (Vanish) เคลือบผิวหน้าเพื่อป้องกันการขูดขีดเพื่อให้คงทนมากยิ่งขึ้น สีอะครีลิกที่ใช้วาดภาพบรรจุในหลอด มีราคาค่อนข้างแพง

2.3.1.8 สีน้ำมัน (OIL COLOUR) สีน้ำมัน ผลิตจากการผสมของสีฝุ่นกับน้ำมัน ซึ่งเป็นน้ำมันจากพืช เช่น น้ำมันลินสีด (Linseed) ซึ่งกลั่นมาจากต้นแฟลกซ์หรือน้ำมันจากเมล็ดป๊อบบี้ สีน้ำมันเป็นสีทึบแสงเวลาระบายมักใช้สีขาว ผสมให้ได้สีน้ำหนักร่อนแก่ งานวาดภาพสีน้ำมันมักเขียนลงบนผ้าใบ (Canvas) มีความคงทนมากและกันน้ำได้ดี ศิลปินรู้จักใช้สี น้ำมันวาดภาพมาหลายร้อยปีแล้ว การวาดภาพสีน้ำมันอาจใช้เวลาเป็นเดือนหรือเป็นปีก็ได้เนื่องจากสีน้ำมันแห้งช้ามากทำให้ไม่ต้องรีบร้อนสามารถวาดภาพสีน้ำมันที่มีขนาดใหญ่ๆ และสามารถแก้ไขงานด้วยการเขียนทับงานเดิม สีน้ำมันสำหรับเขียนภาพจะบรรจุในหลอด ซึ่งมีราคาสูงต่ำขึ้นอยู่กับคุณภาพ การใช้งานจะผสมด้วยน้ำมันลินสีด ซึ่งจะช่วยให้เหนียวและเป็นมันแต่ถ้าใช้น้ำมันสนจะทำให้แห้งเร็วขึ้นและสีด้าน พู่กันที่ใช้ระบายสีน้ำมันเป็นพู่กันแบนที่มีขนแข็งๆ สีน้ำมัน เป็นสีที่ศิลปินส่วนใหญ่นิยมใช้วาดภาพ มาตั้งแต่สมัยเรอเนซองส์ยุคปลาย (วรรณวัฒน์, 2557)

จากการศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาได้เลือกใช้สีน้ำมันในการระบายสี เนื่องจากสีน้ำมันเป็นสีที่มีความเหนียว มีความมัน มีความคงทนมากกันน้ำได้ดีและหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาด ผู้ศึกษา โครงการพิเศษจึงเลือกใช้สีน้ำมันมาตกแต่งระบายสีเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน

2.3.2 สารเคลือบผิว

สารเคลือบผิว คือ การเคลือบผิวงานมีความหลากหลายของการใช้และความซับซ้อนในตัวรูปแบบผลิตภัณฑ์ จึงทำให้ข้อกำหนดต่างๆ ในการเคลือบผิวผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างกัน

อย่างมาก จึงต้องมีความรู้ในเรื่องสารที่ใช้เคลือบผิว เพราะเนื่องจากสารเคลือบผิวนั้นได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงใช้ให้เหมาะสมกับงานที่ทำ โดยสารเคลือบผิวที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน สามารถแบ่งประเภทได้ดังนี้ (อรอุษา, 2539)

2.3.2.1 น้ำมัน ถูกนำมาใช้เป็นสารยึดในอุตสาหกรรมเคลือบผิวมานานแล้ว แต่ปัจจุบันนี้การนำน้ำมันเพียงอย่างเดียวมาใช้เป็นสารยึดมีอยู่น้อยมาก อย่างไรก็ตาม ยังมีการใช้น้ำมันเป็นส่วนผสมของวานิชหรือสารเคลือบผิวบางชนิดเพื่อจุดประสงค์อย่างอื่น เช่น เพื่อเพิ่มความอ่อนตัวของฟิล์ม ทำให้ไม่เปราะ หรือเพื่อช่วยปรับปรุงสมบัติการละลาย เป็นต้น น้ำมันที่นำมาใช้ในอุตสาหกรรมเคลือบผิว ได้มาจากสองแหล่งใหญ่ คือน้ำมันพืช และน้ำมันจากทะเล

2.3.2.2 สารกันซึม ใช้เคลือบผิวหน้าวัสดุที่มีรูพรุนสูง หรือ ใช้เคลือบวัสดุที่ปล่อยสารบางประเภทออกมาซึ่งจะมีผลทำให้ฟิล์มของสีเสียหายได้ ตัวอย่างของวัสดุที่มีรูพรุนสูง ได้แก่ โยหิน พลาสติก และไม้อัด เป็นต้น

2.3.2.3 สีรองพื้น เป็นสีที่ใช้เคลือบเป็นชั้นแรกบนพื้นผิววัสดุ หน้าที่ของสีรองพื้นคือยึดเกาะกับพื้นผิววัสดุ ในกรณีที่ใช้เคลือบไม้ จะช่วยป้องกันไม้จากความชื้นซึมผ่านผิวไม้ ถ้าใช้ในกรณีที่ใช้เคลือบโลหะ จะช่วยป้องกันไม่ให้โลหะเกิดการกัดกร่อน

2.3.2.4 สดอปเปอร์เป็นสารที่ใช้อุดรอยแตก หลุม และรอยเว้าลึกๆ โดยการใช้เกรียงปาดไปบนผิววัสดุที่ต้องการอุด สดอปเปอร์มีลักษณะเป็นสารที่ข้นเหนียวและต้องไม่หดตัวเมื่อแห้ง การเตรียมสดอปเปอร์สามารถทำได้โดยการนำเรซินชนิด short-oil มาผสมกับผงสีด้วยลูกกลิ้ง

2.3.2.5 ฟิลเลอร์ หมายถึง สารที่ใช้อุดรูเล็กๆ โดยการใช้แปรง หรือโยกรพ่น เพื่อให้พื้นผิวที่จะเคลือบเรียบสม่ำเสมอ ฟิลเลอร์จะทำให้ฟิล์มที่แข็งแรงสามารถถูกหรือขัดออกเพื่อให้ผิวเรียบได้ง่าย นอกจากนี้ฟิล์มที่ได้ยังมีความยืดหยุ่น จึงเป็นการช่วยเสริมการยึดเกาะของชั้นถัดไป

2.3.2.6 สีทับหน้า สำหรับการตกแต่งที่มีความเงาสูง ทำมาจากอัลคิดเรซินชนิด long-oil เป็นส่วนใหญ่ น้ำมันที่นิยมใช้ทำอัลคิดเรซินได้แก่ น้ำมันลินสีด และน้ำมันถั่วเหลือง อัลคิดประเภทนี้จะแห้งกับอากาศภายใน 4-8 ชั่วโมง ให้ฟิล์มที่แข็งแรงและทนทานต่อการใช้งานได้ดี จึงนิยมนำไปทาสีบ้าน

2.3.2.7 สีกันเปรียง คือสีชั้นนอกที่ใช้ทาเรือระดับแนวหน้าและใต้แนวหน้า เพื่อป้องกันเปรียงหรือสิ่งที่มีชีวิตอื่นๆเกาะ สีนี้มีสารที่เป็นพิษต่อเปรียงหรือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ในระยะแรกของการเจริญเติบโตอาศัยอยู่ ซึ่งสารพิษที่ใช้จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลภาวะด้วย

จากการศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนผู้ศึกษาได้เลือกใช้สีรองพื้นและสารเคลือบผิวชนิดน้ำมัน นำมาใช้ในการเคลือบผิวเครื่องแวนไทย

จากดินเผาด่านเกวียน ในขั้นตอนสุดท้าย เพื่อให้ชิ้นงานมีความเงางาม ชัดเกาะ ปกป้องเนื้อผิวได้ดี ทำความสะอาดได้ง่าย มีความสม่ำเสมอของเนื้อสี อีกทั้งยังสามารถหาซื้อได้ง่าย เหมาะสำหรับนำมาเคลือบผิวของดินเผาด่านเกวียนเพื่อความสวยงาม

2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาพร (2548) ศึกษาการประดิษฐ์โคมแขวนไทยจากกะลามะพร้าว ผลการศึกษาพบว่า โคมแขวนจากกะลามะพร้าวมีรูปแบบโคมหวด ซึ่งเป็นเครื่องแขวนไทยโดยดัดแปลงใช้กะลามะพร้าวมา หลุดลาย เพื่อทำฟูกลิ้น ตาข่าย สายโยง เฟือง ตาข่ายหุ้ม โครง และอุบะไทยทรงเครื่อง โดยใช้คริสตัล แทนที่คุดูและดอกข่า ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการผลิตภัณฑ์ ได้รับความพึงพอใจใน ด้านรูปทรงอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.33 ด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.38 และความพึงพอใจด้านแหล่งซื้ออยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.93

ณิชภัทร และสมพร (2549) ศึกษาการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากถุงพลาสติก ผลการศึกษา พบว่า การประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากถุงพลาสติก เป็นรูปแบบโคมประยุกต์ โดยใช้ถุงพลาสติกสี ต่างๆมาตัดพับกลีบ เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบของเครื่องแขวน คือ แบบกนก แบบรูปกลีบบัว การเย็บ สวน ประดิษฐ์พุ่ม การประดิษฐ์ดอกข่า อุบะ ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการผลิตภัณฑ์ ได้รับความพึงพอใจในด้านรูปทรงอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.01 ด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 ด้านสถานที่ซื้ออยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.10 และราคาอยู่ในระดับปานกลางมี ค่าเฉลี่ย 3.23

ฤดีวรรณ (2550) ศึกษาการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเชือกฟาง ผลการศึกษาพบว่า การ ประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเชือกฟาง เป็นรูปแบบโคมประยุกต์ โดยใช้เชือกฟางสีต่างๆมาพับกลีบ ทำพุ่ม แบบกลีบบัวเย็บสวน ดอกข่าและกระทง มีการร้อยตาข่ายลูกบิดเพื่อทดแทนดอกไม้สด ความ พึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการผลิตภัณฑ์ พบว่าได้รับความพึงพอใจในด้านรูปทรง ด้าน ประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.41 และ 4.30 ตามลำดับ ด้านสถานที่ซื้ออยู่ใน ระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.15 ในขณะที่ราคาอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.35

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้ศึกษา ใครงานพิเศษเรื่องเครื่องแขวน ไทยจากดินเผาด่านเกวียน มีความสนใจที่จะนำดินด่านเกวียนมาเป็นวัสดุหลักในการประดิษฐ์ เพื่อ เป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กับดินเผาด่านเกวียน เป็นการพัฒนาวัสดุในการประดิษฐ์เครื่องแขวน ไทยให้มีความหลากหลาย อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ศิลปะของไทยในเชิงการอนุรักษ์พัฒนา ผลิตภัณฑ์อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมองค์ความรู้สมัยใหม่ สามารถตอบสนองความต้องการ เพิ่ม ศักยภาพในการแข่งขัน โดยนำความรู้ในเรื่องรูปทรงของเครื่องแขวน มาเป็นแนวทางในการศึกษา การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ และศึกษากระบวนการประดิษฐ์เครื่องแขวน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ

การศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาโครงการพิเศษได้วางแผนการดำเนินการ โดยมีลำดับขั้น ดังนี้

- 3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน
- 3.2 ออกแบบเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน
- 3.3 กำหนดผู้เชี่ยวชาญ การสร้างแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.4 การประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

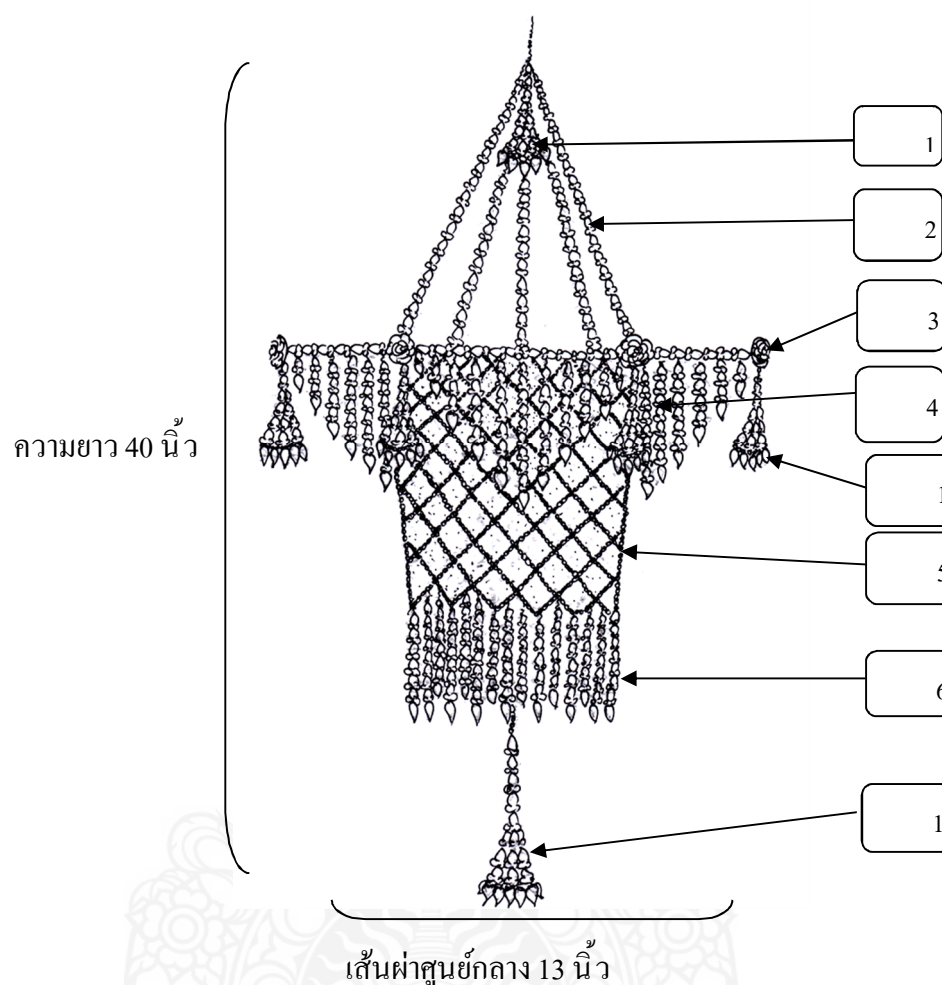
การศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาโครงการพิเศษได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นำมารวบรวมและเรียบเรียงเป็นแนวทางในการศึกษาแบ่งได้ดังนี้

- 3.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา
- 3.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแขวนไทย
- 3.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุตกแต่ง
- 3.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ออกแบบเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ออกแบบร่างความคิด (SKETCH DESIGN) เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน จำนวน 3 รูปแบบ

แบบร่างความคิด (SKETCH DESIGN - A)

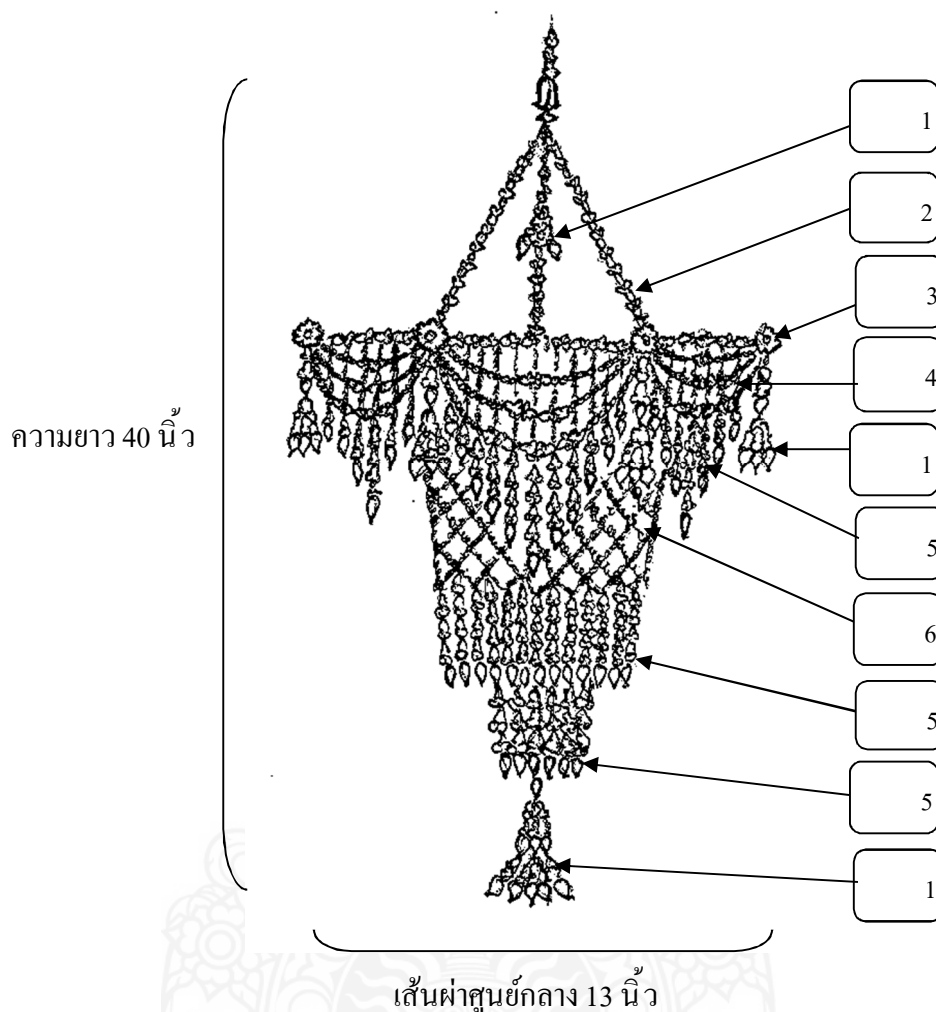

ภาพที่ 3.1 แบบร่าง (SKETCH DESIGN-A) เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

ลำดับ ที่	ชื่อ	รูปแบบเดิม	รูปแบบพัฒนาใหม่โดย ดินเผาด่านเกวียน
1.	อุบะไทยทรงเครื่อง	ดอกข่า ดอกรัก	ดอกข่า ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
2.	เส้นโยงเครื่องแขวน	ดอกรัก	ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
3.	ทัดหู	กลีบดอกไม้	กลีบดอกไม้จากดินเผาด่านเกวียน
4.	อุบะทิ้งชาย	ดอกรัก	ดอกข่า ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
5.	ตาข่าย	ดอกรัก	ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
6.	อุบะขาเดียว	ดอกข่า ดอกรัก	ดอกข่า ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน

ตารางที่ 3.1 แสดงคำอธิบายส่วนประกอบต่างๆของแบบร่าง (SKETCH DESIGN - A)

แบบร่างความคิด (SKETCH DESIGN - B)

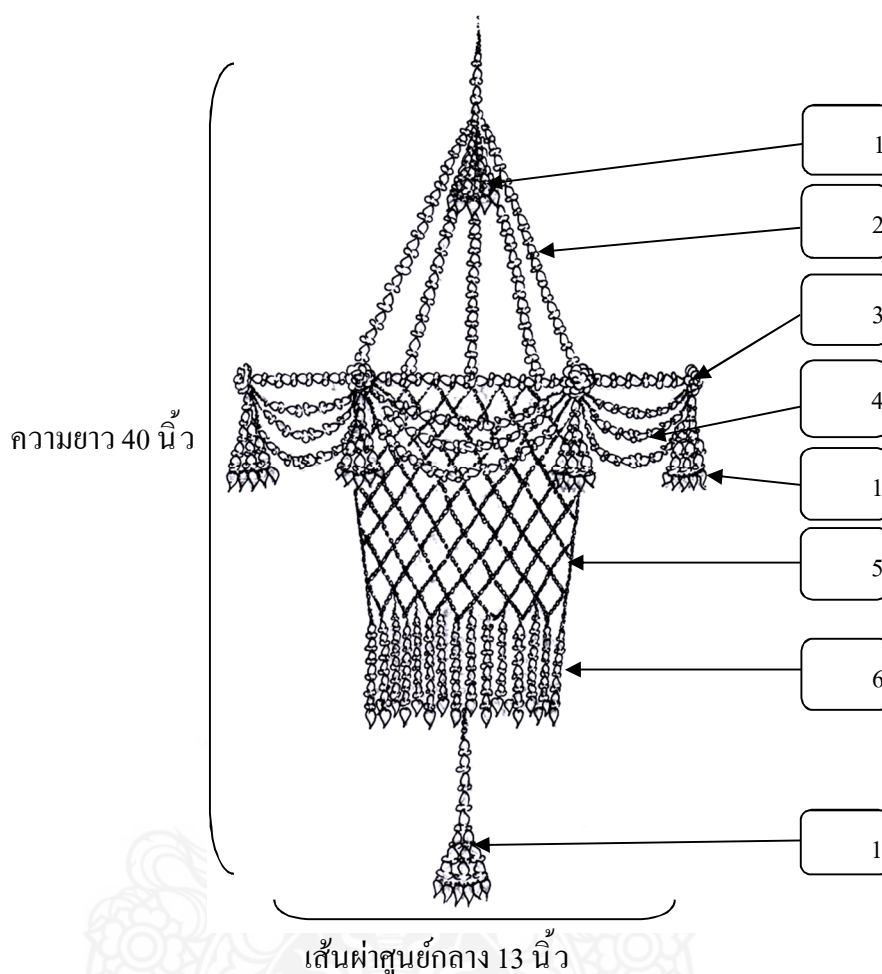

ภาพที่ 3.2 แบบร่าง (SKETCH DESIGN -B) เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

ลำดับ ที่	ชื่อ	รูปแบบเดิม	รูปแบบพัฒนาใหม่โดย ดินเผาด่านเกวียน
1.	อุบะไทยทรงเครื่อง	ดอกข่า ดอกรัก	ดอกข่า ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
2.	เส้น โยงเครื่องแขวน	ดอกรัก	ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
3.	ทัดหู	กลีบดอกไม้	กลีบดอกไม้จากดินเผาด่านเกวียน
4.	เฟืองโยง	ดอกรัก	ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
5.	อุบะขาเดียว	ดอกข่า ดอกรัก	ดอกข่า ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
6.	ตาข่าย	ดอกรัก	ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน

ตารางที่ 3.2 แสดงคำอธิบายส่วนประกอบต่างๆของแบบร่าง (SKETCH DESIGN - B)

แบบร่างความคิด SKETCH DESIGN - C

ภาพที่ 3.3 แบบร่าง (SKETCH DESIGN - C) เครื่องเขนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

ลำดับ ที่	ชื่อ	รูปแบบเดิม	รูปแบบพัฒนาใหม่โดย ดินเผาด่านเกวียน
1.	อุระไทยทรงเครื่อง	ดอกข่า ดอกรัก	ดอกข่า ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
2.	เส้น โยงเครื่องเขน	ดอกรัก	ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
3.	ทัดหู	กลีบดอกไม้	กลีบดอกไม้จากดินเผาด่านเกวียน
4.	เฟืองโยง	ดอกรัก	ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
5.	ดาข่าย	ดอกรัก	ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน
6.	อุระขาเดียว	ดอกข่า ดอกรัก	ดอกข่า ดอกรักจากดินเผาด่านเกวียน

ตารางที่ 3.3 แสดงคำอธิบายส่วนประกอบต่างๆของแบบร่าง (SKETCH DESIGN - C)

3.3 กำหนดผู้เชี่ยวชาญ

3.3.1 กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษาโครงการพิเศษเรื่อง เครื่องแวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

3.3.1.1	อาจารย์รัฐภัตสร	ทิพย์ธีรสุนทร	ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะประดิษฐ์
3.3.1.2	อาจารย์พนภักทร	ทองแถม	ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะประดิษฐ์
3.3.1.3	คุณนิคม	เนื่องกระโทก	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดินเผาด่านเกวียน
3.3.1.4	คุณวิเชียร	ชาญกิ่ง	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดินเผาด่านเกวียน
3.3.1.5	คุณประเสริฐ	เหลียมกระโทก	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดินเผาด่านเกวียน

3.3.2 การสร้างแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาโครงการพิเศษได้จัดทำเครื่องมือในการขอรับความคิดเห็นเรื่อง เครื่องแวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนจากผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

3.3.2.1 ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานที่ทำงาน ตำแหน่งงาน และความเชี่ยวชาญ/ความชำนาญ

3.3.2.2 ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่อง เครื่องแวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน จำนวน 5 ข้อ

3.3.3 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ศึกษาโครงการพิเศษได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และสรุปผลโดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1

ชื่อ-นามสกุล	ณัฐภัตสร	ทิพย์ธีรสุนทร
เพศ	หญิง	
อายุ	44 ปี	
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต	
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา	
ตำแหน่งงาน	ครูชำนาญการ	
ความเชี่ยวชาญ/ความชำนาญ	งานศิลปะประดิษฐ์/งานใบตองและแกะสลัก	

ตารางที่ 3.1 ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1

คำถาม	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
ท่านคิดอย่างไรในการนำดินด้านเกวียนมาปั้นเป็นดอกกรัก ดอกข่า ดอกทวดหู แล้วนำไปเผา เพื่อนำมาร้อย	เห็นด้วย เพราะดินด้านเกวียนสามารถปั้นขึ้นรูปได้หลากหลายแบบ และเป็นกรนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
ท่านคิดว่าเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียนมีความเหมาะสมต่อการใช้งานหรือไม่	เหมาะสม เพราะสามารถนำไปใช้ประดับตกแต่งสถานที่ได้จริง
ท่านคิดว่าเครื่องแขวนไทยรูปแบบใดเหมาะสมที่จะนำมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียนมากที่สุด	รูปแบบ B เพราะรูปแบบ B มีสัดส่วนที่เหมาะสมสำหรับทำเป็นเครื่องแขวนขนาดกลาง เนื่องจากหาดูได้ยาก มีการเคลื่อนย้ายง่าย เพราะขนาดไม่ใหญ่มาก
ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน ควรมีการตกแต่งด้วยสีหรือไม่	ควร เพราะตกแต่งสีในส่วนของดอกข่าจะช่วยให้มีสีสันมากขึ้น
ท่านคิดว่าควรมีการนำวัสดุอื่นมาตกแต่งเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน เช่น ลูกปัด คริสตัล มุก มา ช่วยให้มันดูเด่นมากขึ้นหรือไม่	ควร เพราะควรมีคริสตัลมาร้อยแทรกกับดินด้านเกวียนจะช่วยให้ดูมีสีสันสะดุดตามากยิ่งขึ้น

ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2

ชื่อ-นามสกุล	นพณภัทร ทองแยม
เพศ	ชาย
อายุ	37 ปี
วุฒิการศึกษา	ศิลปศึกษามหาบัณฑิต
สถานที่ทำงาน	มหาลัษราชภัฏสวนดุสิต
ตำแหน่งงาน	อาจารย์ประจำหลักสูตร โรงเรียนการเรือน สวนดุสิต
ความเชี่ยวชาญ/ความชำนาญ	มีความเชี่ยวชาญงานใบทอง/ดอกไม้สด

ตารางที่ 3.2 ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2

คำถาม	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
ท่านคิดอย่างไรในการนำดินด้านเกวียนมาปั้นเป็นดอกกรัก ดอกข่า ดอกทศทู แล้วนำไปเผา เพื่อนำมาร้อย	เห็นด้วย เพราะเป็นการนำวัสดุที่แปลกใหม่มาประดิษฐ์เป็นเครื่องแขวนไทย
ท่านคิดว่าเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียนมีความเหมาะสมต่อการใช้งานหรือไม่	เหมาะสม เพราะสามารถนำไปใช้ประดับตกแต่งสถานที่ได้จริง
ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยรูปแบบใดเหมาะสมที่จะนำมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียนมากที่สุด	รูปแบบ B เพราะรูปแบบ B มีสัดส่วนที่สวยงาม เหมาะสำหรับทำเป็นเครื่องแขวนขนาดกลาง มีขนาดไม่ใหญ่เกินไป
ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน ควรมีการตกแต่งด้วยสีหรือไม่	ไม่ควร เพราะสีของดินด้านเกวียนเป็นสีธรรมชาติที่สวยงามอยู่แล้ว
ท่านคิดว่าควรมีการนำวัสดุอื่นมาตกแต่งเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน เช่น ลูกปัด คริสตัล มุก มา ช่วยให้มันดูเด่นมากขึ้นหรือไม่	ควร เพราะควรมีคริสตัลหรือลูกปัดมาร้อยสลับกับดินด้านเกวียนเพื่อจะช่วยให้ชิ้นงานมีสีสันมากขึ้น

ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3

ชื่อ-นามสกุล	นิคม เนื่องกระโทก	
เพศ	ชาย	
อายุ	44 ปี	
วุฒิการศึกษา	ประถมศึกษาชั้นปีที่ 6	
สถานที่ทำงาน	130/1 ม.8 บ้านหนองกก ต.ด่านเกวียน อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา	
ตำแหน่งงาน	-	
ความเชี่ยวชาญ/ความชำนาญ	มีความชำนาญทางการปั้นเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน	

ตารางที่ 3.3 ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3

คำถาม	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
ท่านคิดอย่างไรในการนำดินด่านเกวียนมาปั้นเป็นดอกกรัก ดอกข่า ดอกทศทู แล้วนำไปเผา เพื่อนำมาร้อย	เห็นด้วย เพราะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับดินด่านเกวียน
ท่านคิดว่าเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนมีความเหมาะสมต่อการใช้งานหรือไม่	เหมาะสม เพราะดินด่านเกวียนจะมีความทนทานไม่แตกหักง่าย เหมาะกับการใช้งาน
ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยรูปแบบใดเหมาะสมที่จะนำมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนมากที่สุด	รูปแบบ B เพราะรูปแบบ B มีองค์ประกอบที่เยอะและได้สัดส่วนสวยงาม
ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ควรมีการตกแต่งด้วยสีหรือไม่	ไม่ควร เพราะเป็นสีธรรมชาติของดินเผาด่านเกวียนจะสวยอยู่แล้ว ไม่ควรตกแต่งด้วยสี
ท่านคิดว่า ควรมีการนำวัสดุอื่นมาตกแต่งเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน เช่น ลูกปัด คริสตัล มุก มา ช่วยให้มันดูเด่นมากขึ้นหรือไม่	ควร เพราะจะทำให้ชิ้นงานมีสีสันมากขึ้น

ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4

ชื่อ-นามสกุล	วิเชียร ชาญกิจ
เพศ	หญิง
อายุ	42 ปี
วุฒิการศึกษา	ประถมศึกษาชั้นปีที่ 6
สถานที่ทำงาน	-
ตำแหน่งงาน	-
ความเชี่ยวชาญ/ความชำนาญ	มีความชำนาญทางการปั้นเครื่องปั้นดินเผาด้านเกวียน

ตารางที่ 3.4 ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4

คำถาม	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
ท่านคิดอย่างไรในการนำดินด้านเกวียนมาปั้นเป็นดอกกรัก ดอกข่า ดอกทศทู แล้วนำไปเผา เพื่อนำมาร้อย	เห็นด้วย เพราะดินด้านเกวียนนำมาปั้นขึ้นรูปต่างๆได้ง่าย
ท่านคิดว่าเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียนมีความเหมาะสมต่อการใช้งานหรือไม่	เหมาะสม
ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยรูปแบบใดเหมาะสมที่จะนำมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียนมากที่สุด	รูปแบบ B เพราะมีสัดส่วนที่สวยงาม
ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน ควรมีการตกแต่งด้วยสีหรือไม่	ไม่ควร เพราะอยากให้เป็นที่ธรรมชาติของดินด้านเกวียนจะสวยกว่าการตกแต่งด้วยสี
ท่านคิดว่าควรมีการนำวัสดุอื่นมาตกแต่งเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน เช่น ลูกปัด คริสตัล มุก มา ช่วยให้มันโดดเด่นมากขึ้นหรือไม่	ควร เพราะการนำวัสดุอื่นมาตกแต่งจะช่วยให้น่าสนใจและเพิ่มสีสันให้สะดุดตามากยิ่งขึ้น

ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5

ชื่อ-นามสกุล	ประเสริฐ เหลี่ยมกระโทก
เพศ	ชาย
อายุ	46 ปี
วุฒิการศึกษา	ประถมศึกษาชั้นปีที่ 6
สถานที่ทำงาน	-
ตำแหน่งงาน	-
ความเชี่ยวชาญ/ความชำนาญ	มีความชำนาญทางการปั้นเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน

ตารางที่ 3.5 ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5

คำถาม	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
ท่านคิดอย่างไรในการนำดินด่านเกวียนมาปั้นเป็นดอกกรัก ดอกข่า ดอกทศहु แล้วนำไปเผา เพื่อนำมาร้อย	เห็นด้วย เพราะจะทำให้ดินด่านเกวียนมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น
ท่านคิดว่าเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนมีความเหมาะสมต่อการใช้งานหรือไม่	เหมาะสม เพราะสามารถนำไปใช้ตกแต่งสถานที่ได้และมีความคงทน
ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยรูปแบบใดเหมาะสมที่จะนำมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนมากที่สุด	รูปแบบ B เพราะรูปแบบ B เป็นรูปแบบที่สวยงาม
ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ควรมีการตกแต่งด้วยสีหรือไม่	ไม่ควร เพราะสีธรรมชาติของดินด่านเกวียนเมื่อเผาก็จะสวย ไม่ต้องตกแต่งด้วยสี
ท่านคิดว่าควรมีการนำวัสดุอื่นมาตกแต่งเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน เช่น ลูกปัด คริสตัล มุก มา ช่วยให้มีจุดเด่นมากขึ้นหรือไม่	ควร เพราะจะทำให้ชิ้นงานดูมีสีสันน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

สรุป ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านให้ความเห็นว่าการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน รูปแบบ B มีความเหมาะสมต่อการใช้งาน เหมาะสำหรับทำเป็นเครื่องแขวนขนาดกลางมากที่สุด เนื่องจากหาวัสดุยากขนย้ายสะดวก และการนำดินด่านเกวียนมาปั้นเป็นดอกกรัก ดอกข่า ดอกทศहु แล้วนำไปเผา เพื่อนำมาร้อย และยังเป็น การเพิ่มมูลค่าให้กับดินด่านเกวียน ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านไม่เห็นด้วยกับการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนด้วยสีเพราะอยากให้ เป็นสีธรรมชาติของดิน

ด้านเกวียนและควรถี่จะนำลูกบิดหรือคริสตัลมาร้อยประดับตกแต่งเพื่อให้เกิดสีสันและความสวยงามเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้จัดทำโครงการพิเศษจึงได้นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน โดยใช้คริสตัลร้อยสลักับดอกกรักเพื่อให้เกิดความสวยงามและมีสีสันที่สะดุดตาเพิ่มมากขึ้น

3.4 การประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน

การประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน มีขั้นตอนการประดิษฐ์ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 3.1

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน

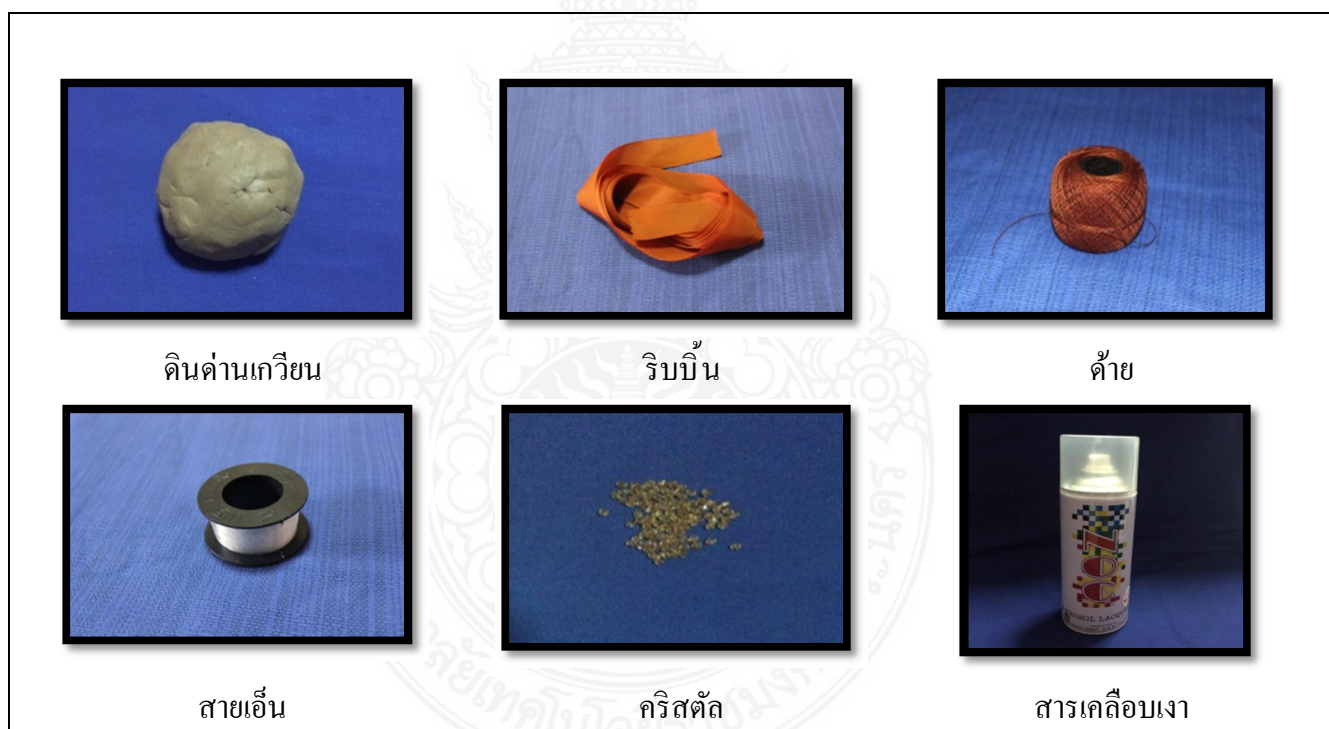
แผนภูมิที่ : 3.1 แสดงขั้นตอนการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด้านเกวียน

3.4.1 วัสดุและอุปกรณ์

การประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนมีวัสดุและอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ ดังนี้

3.4.1.1 วัสดุ ในการประดิษฐ์ ประกอบด้วย

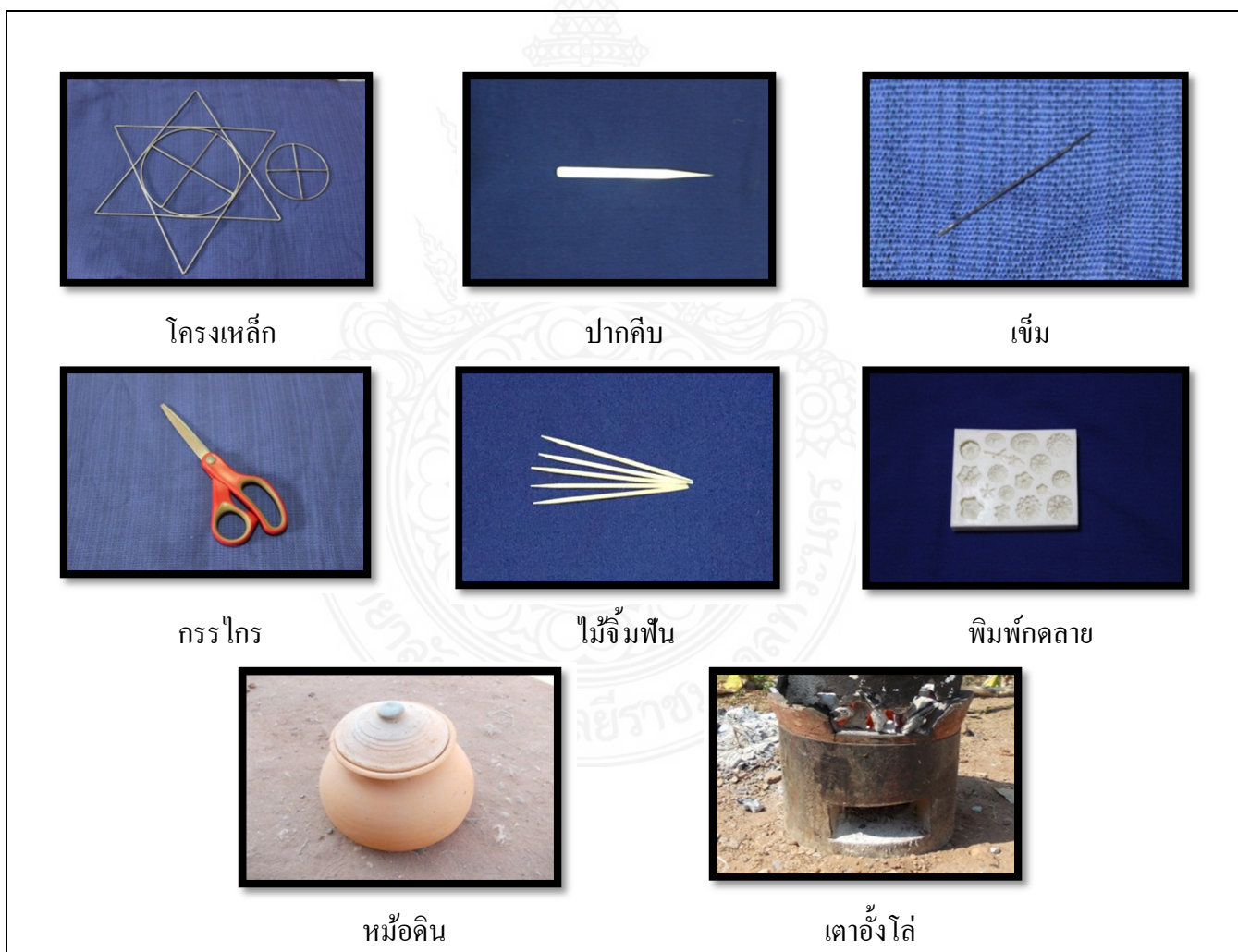
- 1) ดินด่านเกวียน
- 2) ริบบิ้น
- 3) คริสตัล
- 4) ด้าย
- 5) สายเอ็น
- 6) สารเคลือบเงา

ภาพที่ 3.4 วัสดุ

3.4.1.2 อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ ประกอบด้วย

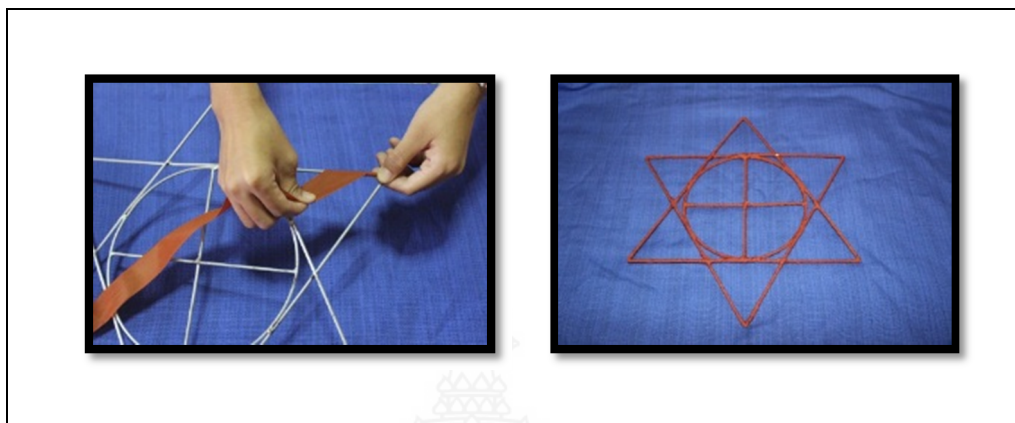
- 1) โครงเหล็ก
- 2) ปากคีบ
- 3) เข็ม
- 4) กรรไกร
- 5) ไม้จิ้มฟัน
- 6) พิมพ์กดลาย
- 7) หม้อดิน
- 8) เตาอั้งโล่

ภาพที่ 3.5 อุปกรณ์

3.4.2 การเตรียมโครงเครื่องแขวน

3.4.2.1 นำริบบิ้นพันให้รอบโครงเครื่องแขวน จากนั้นใช้เข็มร้อยด้ายเย็บตรงริบบิ้นกับโครงเครื่องแขวนให้เรียบร้อย

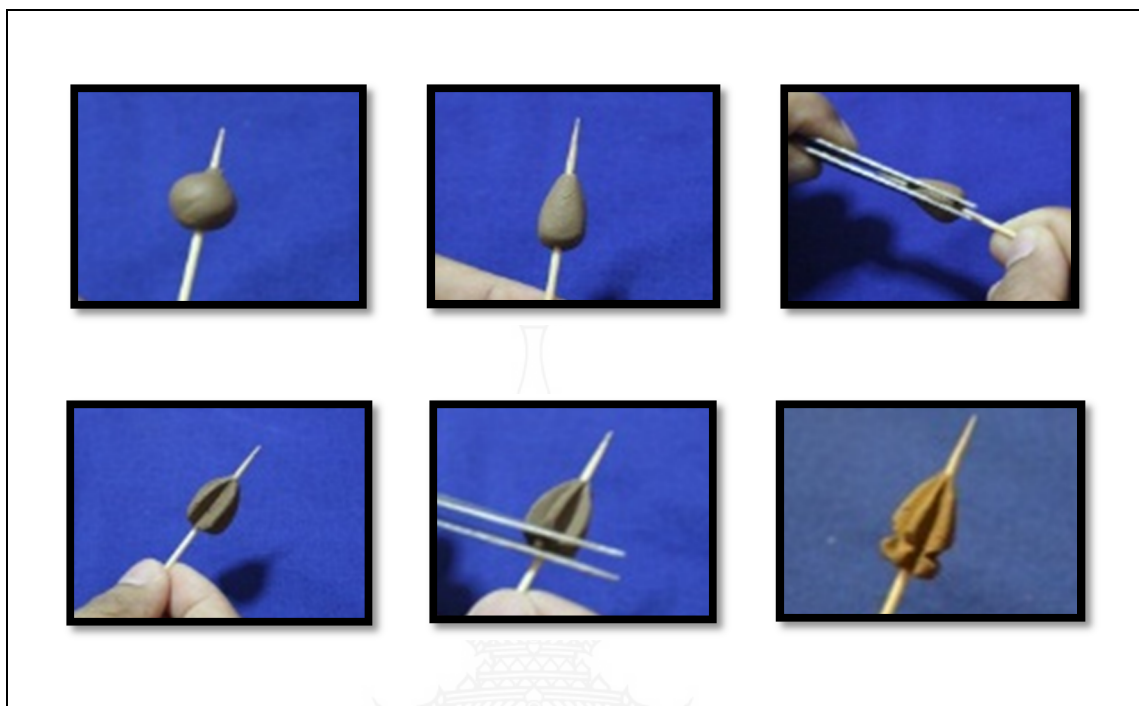
ภาพที่ 3.6 การพันโครงเครื่องแขวน

3.4.3 การปั้นดินสำหรับประดิษฐ์เครื่องแขวน

3.4.3.1 การปั้นดอกกรัก การปั้นดอกกรัก ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ

- 1) ปั้นดินด้านเกวียนให้เป็นลูกกลมๆ กดใส่ไม้จิ้มฟันเพื่อที่จะให้เป็นรูไว้สำหรับร้อยเป็นเครื่องแขวน
- 2) คลึงดินด้านเกวียนให้เป็นรูปทรงหยดน้ำ
- 3) ใช้ปากคีบหนีบด้านข้างให้เป็นแฉก 5 กลีบ เท่าๆกัน
- 4) ใช้ปากคีบหนีบปลายกลีบดอกด้านล่างทั้ง 5 กลีบ
- 5) ผึ่งดอกกรักไว้พอหมาดๆ จึงนำออกจากไม้จิ้มฟันแล้วผึ่งให้แห้งก่อนนำไป

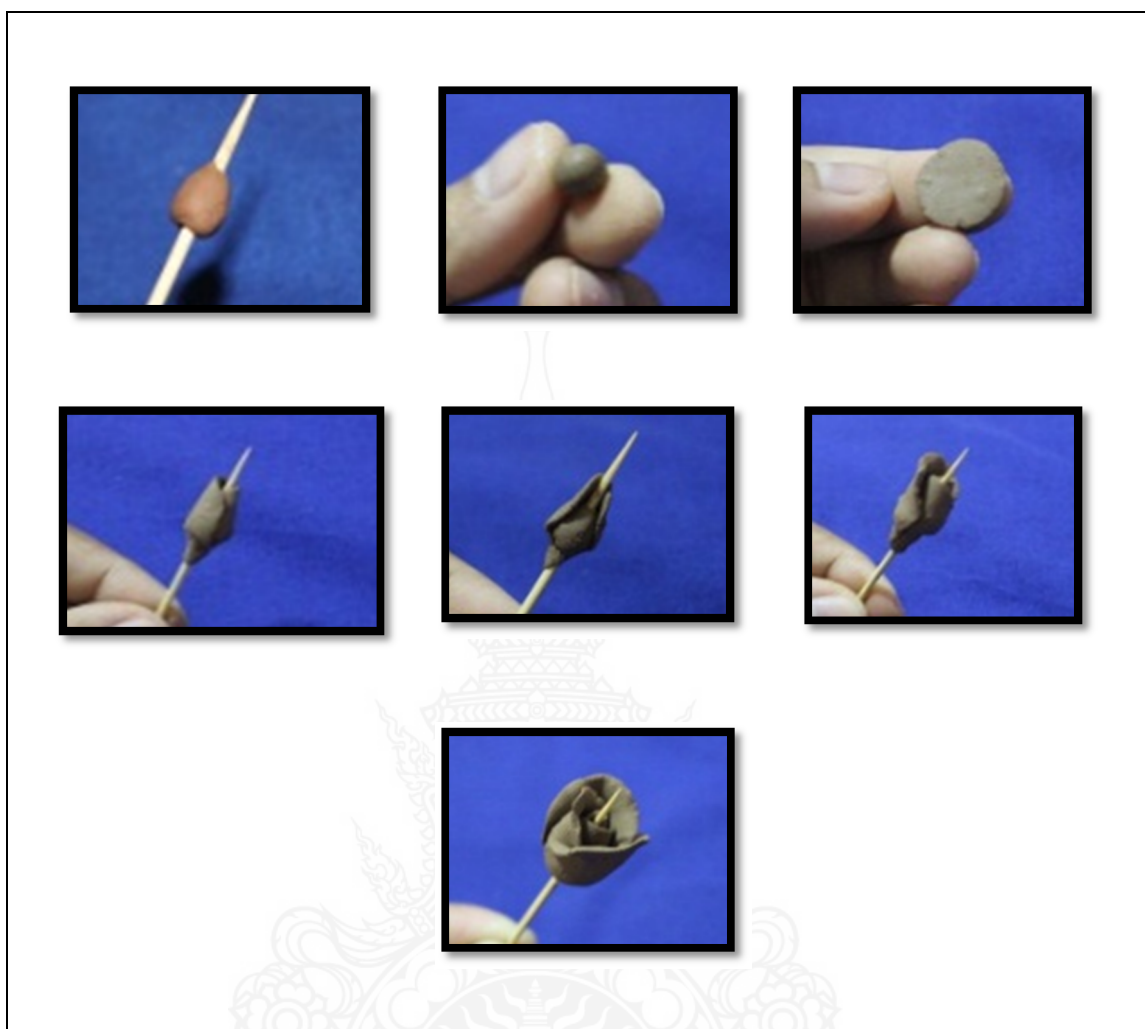
เผา

ภาพที่ 3.7 การปักดอกกรัก

3.4.3.2 การปักดอกกุหลาบ การปักดอกกุหลาบ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ

- 1) ปักดินด้านเกวียนให้เป็นลูกกลมๆ สำหรับเป็นตุ้ม กดใส่ไม้จิ้มฟันเพื่อที่จะให้เป็นรูเพื่อจะร้อยเป็นเครื่องแขวน
- 2) นำดินด้านเกวียนปั้นเป็นแผ่นวงกลมสำหรับทำเป็นกลีบ ชั้นที่หนึ่งติดกลีบแรกให้สูงกว่าตุ้มเล็กน้อย จากนั้นติดกลีบที่สองตรงกันข้าม
- 3) ชั้นที่สอง นำกลีบมาติดสับหว่างกับชั้นที่หนึ่งโดยรอบ จำนวน 3 กลีบ โดยติดให้สูงกว่าชั้นที่หนึ่งตัดปลายกลีบให้มีความพลิ้วสวยงาม

ภาพที่ 3.8 การปั้นดอกกุหลาบ

3.4.3.3 การปั้นดอกทวด การปั้นดอกทวด ประกอบด้วย ขั้นตอนคือ

- 1) นำดินด้านเกวียนที่เตรียมไว้กดลงบนพิมพ์กดลาย
- 2) เมื่อแกะพิมพ์กดลายออกจะได้ดินด้านเกวียนที่คล้ายกับดอกไม้ตามแบบของพิมพ์ที่เลือกไว้
- 3) นำดอกรัก 6 ดอก มาเรียงกัน โดยการวนเป็นวงกลมมีลักษณะหัวของดอกรักชนกัน
- 4) นำดินด้านเกวียนที่กดแล้วมาประกอบเข้ากับดอกรัก
- 5) ผึ่งดอกทวดให้แห้งสนิท จากนั้นจึงนำไปเผา

ภาพที่ 3.9 การปั้นทัดหู

3.4.4 การเผาดอกกรัก ดอกกุหลาบ ทัดหู

การเผาดอกกรัก ดอกกุหลาบ ทัดหู ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ

3.4.6 .1 ก่อไฟด้วยถ่านลงในเตาอั้งโล่

3.4.6.2 นำดอกกรัก ดอกกุหลาบ ทัดหู ที่ปั้นแล้วใส่ลงในหม้อดินแล้วปิดฝาหม้อ

3.4.6.3 เติมถ่านเรื่อยๆ ให้สูงขึ้นปิดตัวหม้อ และรักษาความร้อนประมาณ 12 ชั่วโมง

3.4.6.4 ทิ้งไว้ให้ไฟดับและเตาเย็น จึงเปิดฝาหม้อเพื่อนำดอกกรักออกมาใช้งานได้

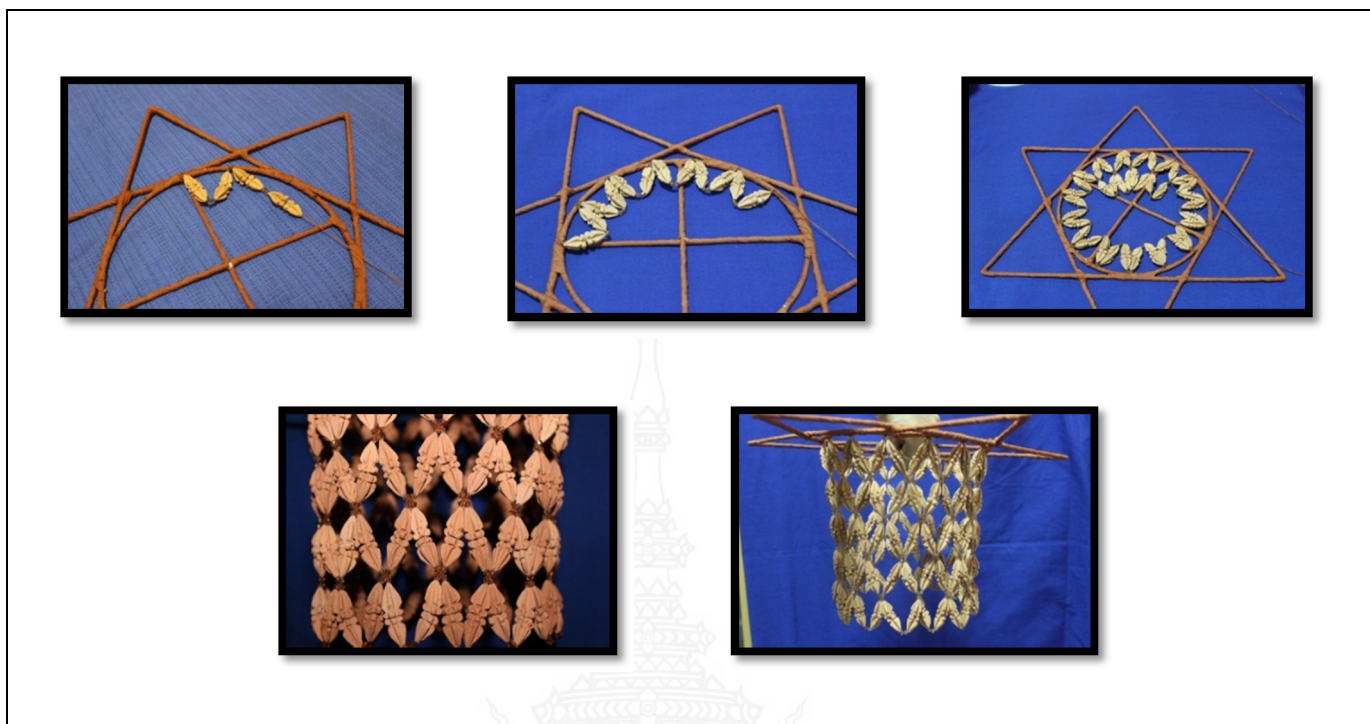

ภาพที่ 3.10 การเผาดอกรัก ดอกกุหลาบ ทัศนุ

3.4.5 การร้อยส่วนประกอบเครื่องแขวน

3.4.5.1 การร้อยตาข่าย การร้อยตาข่าย ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนคือ

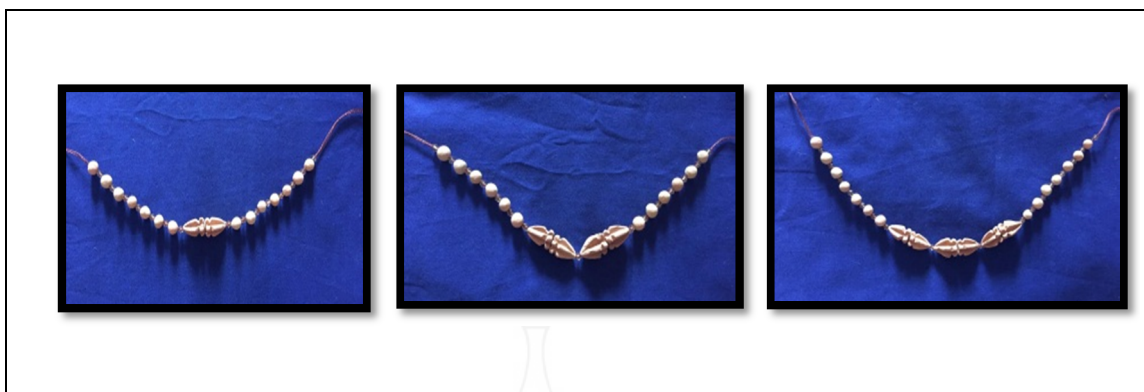
- 1) นำโครงเหล็กเครื่องแขวนที่พันด้วยริบบิ้นเรียบร้อยแล้ว แบ่งช่องสำหรับร้อยตาข่ายขนาดช่อง 1.5 นิ้ว
- 2) ร้อยคริสตัล 1 เม็ด จากนั้นร้อยดอกรัก 2 ดอก โดยร้อยประกอบดอกรักเข้าหากัน
- 3) ร้อยคริสตัล 2 ดอก และร้อยประกอบดอกรักเข้าหากัน ร้อยต่อด้วยคริสตัล
- 4) เย็บตรึงให้แน่นและร้อยลักษณะเช่นเดิมจนรอบ
- 5) ร้อยตาข่ายชั้นที่ 2 โดยการคล้องกับชั้นแรกให้แน่น
- 6) จากนั้นร้อยตาข่ายจนได้จำนวน 5 ชั้น

ภาพที่ 3.11 การร้อยตาข่าย

3.4.5.2 การร้อยเฟื้อง การร้อยเฟื้อง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ

- 1) ร้อยดอกกรัก โดยประกบเข้าหากันจำนวน 1 คู่ และร้อยลูกปัดดินเผาตาม เกรียนสลับคริสตัลจำนวน 7 เม็ด ทั้งด้านซ้ายและขวาของเฟื้อง
- 2) ร้อยดอกกรัก โดยประกบเข้าหากันจำนวน 2 คู่ และร้อยลูกปัดดินเผาตาม เกรียนสลับคริสตัลจำนวน 6 เม็ด ทั้งด้านซ้ายและขวาของเฟื้อง
- 3) ร้อยดอกกรัก โดยประกบเข้าหากันจำนวน 3 คู่ และร้อยลูกปัดดินเผาตาม เกรียนสลับคริสตัลจำนวน 7 เม็ด ทั้งด้านซ้ายและขวาของเฟื้อง

ภาพที่ 3.12 การร้อยเฟื่อง

3.4.5.3 การร้อยอุบะ

1) การร้อยอุบะขาเดียว สำหรับผูกติดกับตาข่าย การร้อยอุบะขาเดียว สำหรับผูกติดกับตาข่าย ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนคือ

1.1 ร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก ร้อยดอกรักสลับกับคริสตัล จำนวน 3 ดอก ทั้งหมดจำนวน 15 เส้น

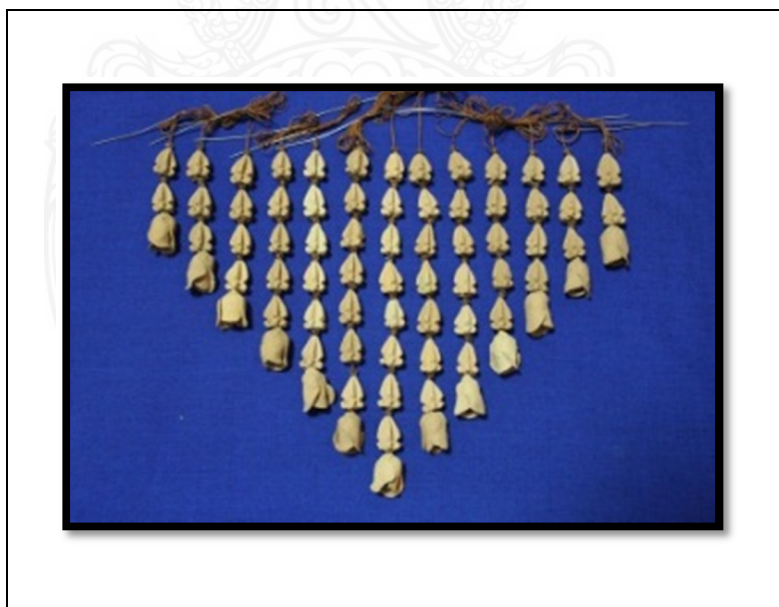
1.2 ร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก ร้อยดอกรักสลับกับคริสตัล จำนวน 5 ดอก ทั้งหมดจำนวน 15 เส้น

ภาพที่ 3.13 การร้อยอุบะสำหรับผูกติดกับตาข่าย

2) การร้อยอุบะขาเดียว สำหรับผูกติดกับโครงดาว 6 แฉก อุบะขาเดียว ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนคือ

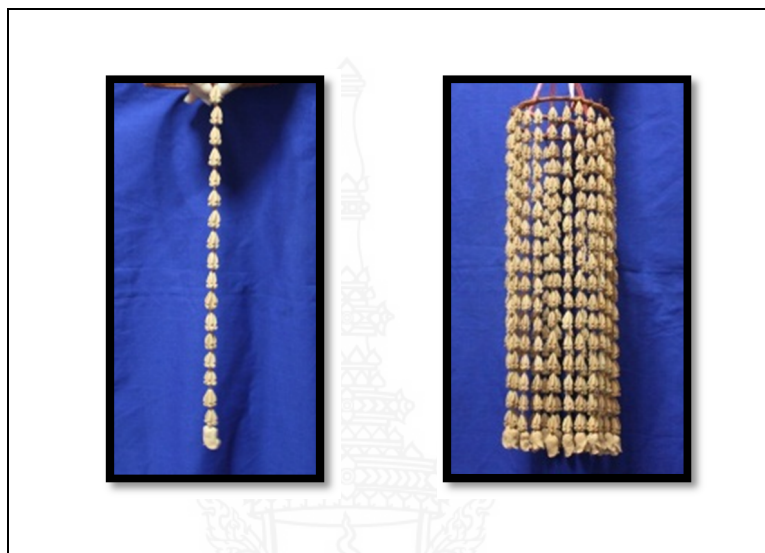
- จำนวน 1 เส้น
- 2.1 ร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก ร้อยดอกรักสลับกับคริสตัล จำนวน 8 ดอก
- จำนวน 2 เส้น
- 2.2 ร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก ร้อยดอกรักสลับกับคริสตัล จำนวน 7 ดอก
- จำนวน 2 เส้น
- 2.3 ร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก ร้อยดอกรักสลับกับคริสตัล จำนวน 6 ดอก
- จำนวน 2 เส้น
- 2.4 ร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก ร้อยดอกรักสลับกับคริสตัล จำนวน 5 ดอก
- จำนวน 2 เส้น
- 2.5 ร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก ร้อยดอกรักสลับกับคริสตัล จำนวน 4 ดอก
- จำนวน 2 เส้น
- 2.6 ร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก ร้อยดอกรักสลับกับคริสตัล จำนวน 3 ดอก
- จำนวน 2 เส้น
- 2.7 ร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก ร้อยดอกรักสลับกับคริสตัล จำนวน 2 ดอก

ภาพที่ 3.14 การร้อยอุบะขาเดียวสำหรับผูกติดกับโครงดาว 6 แฉก

3) การร้อยอุบะขาเดียว สำหรับผูกติด โครงเหล็กวงกลมด้านใน

3.1 ร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก ร้อยดอกรักสลับกับคริสตัล จำนวน 17 ดอก ทั้งหมดจำนวน 16 เส้น จากนั้นนำอุบะที่ร้อยเสร็จแล้วประกอบผูกติดกับ โครงเหล็กวงกลมด้านใน

ภาพที่ 3.15 การร้อยอุบะขาเดียวสำหรับผูกติด โครงเหล็กวงกลมด้านใน

4) การร้อยไทยทรงเครื่อง การร้อยไทยทรงเครื่อง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ

4.1 นำดอกกุหลาบ 1 ดอก แล้วร้อยต่อด้วยดอกรัก 2 ดอก เป็นอุบะตั้งตั้ง แล้วนำมาผูกรวมกัน 3 ขา เป็นหนึ่งพวงแล้วมัดให้แน่น ตัดด้ายให้เหลือ 2 เส้น แล้วต่อด้วยร้อยดอกกุหลาบ 1 ดอก แล้วจึงร้อยดอกรักจำนวน 2 ดอก

4.2 ร้อยอุบะตามข้อ 1 เพิ่มอีกจำนวน 2 พวง นำมาผูกมัดติดกันให้แน่น ตัดด้ายออกให้เหลือเพียง 2 เส้น ร้อยต่อด้วยดอกกุหลาบ 1 ดอก และดอกรัก 2 ดอก ร้อยอุบะไทยทรงเครื่องชุดเล็กจำนวน 7 ชุด เพื่อประกอบมุมดาวและสายโยงเครื่องแขวนไทย

4.3 ร้อยอุบะไทยทรงเครื่องชุดเล็ก จำนวน 6 พวง นำนำมาผูกมัดติดกันให้แน่น ตัดด้ายออกให้เหลือเพียง 2 เส้น ร้อยดอกกุหลาบต่อ 1 ดอก แล้วจึงร้อยดอกรักเป็นเส้นยาวตามจำนวนที่ต้องการ เรียกว่า ไทยทรงเครื่องชุดใหญ่

ภาพที่ 3.16 การประกอบไทยทรงเครื่อง

3.4.6 การประกอบเครื่องแขวน

การประกอบเครื่องแขวน ประกอบด้วย

3.4.6.1 นำอุบะที่เตรียมไว้ผูกติดกับชายตาข่ายโดยรอบ

3.4.6.2 ผูกอุบะขาเดียวติดกับโครงเหล็กดาว 6 แฉกด้านนอก โดยเรียงไล่ตามความยาว คล้ายตาข่ายหน้าซ่างให้ครบทั้งหกมุม

3.4.6.3 นำโครงเหล็กวงกลมด้านในที่ผูกอุบะเรียบร้อยแล้วประกอบเข้ากับโครงเหล็กดาว 6 แฉก

3.4.6.4 โยงเส้นดอกรักทั้ง 6 มุมด้านบน เพื่อใช้สำหรับแขวนเครื่องแขวน

3.4.6.5 ร้อยเฟืองระหว่างมุมโครงเหล็ก ร้อยทั้งหมดจำนวนสามชั้น

3.4.6.6 ผูกอุบะไทยทรงเครื่องชุดเล็กติดกับมุมโครงเหล็กทั้ง 6 ด้าน และผูกติดกับเส้นโยงดอกรัก

3.4.6.7 ผูกอุบะไทยทรงเครื่องชุดใหญ่ติดกับโครงเหล็กด้านในห้อยเป็นเส้นตรงกลาง
ของเครื่องแขวนไทย

3.4.6.8 นำท่อนุที่เตรียมไว้ ติดกับมุมโครงเหล็กระหว่างสายโยงเฟือง

3.4.6.9 นำดอกกรักเดินสวน เพื่อเก็บรายละเอียดให้เรียบร้อย

ภาพที่ 3.17 การประกอบเครื่องแขวน

ภาพที่ 3.18 เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

3.5 เก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาโครงการงานพิเศษได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน คือบุคคลทั่วไป จำนวน 50 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน

ตอนที่ 2 คำถามความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วน (Rating scale) จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ จำนวน 4 ข้อ ด้านความสวยงามจำนวน 4 ข้อ ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย จำนวน 4 ข้อ และข้อเสนอแนะ

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยในส่วนของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และส่วนของความพึงพอใจที่มีต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

ค่าร้อยละ ใช้ในการเปรียบเทียบสัดส่วนของชุดข้อมูล โดยใช้สูตร (ล้วน และอังคณา, 2538)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
 f แทน ค่าความถี่ที่ต้องเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
 n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

ระดับค่าเฉลี่ย ใช้ในการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ โดยใช้สูตรการจัดช่วงระดับคะแนน ดังนี้ (ล้วน และอังคณา, 2538)

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
	f	แทน ค่าความถี่ข้อมูลแต่ละชั้น
	x	แทน ค่าคะแนนระดับความพึงพอใจ
	n	แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

โดยมีหลักเกณฑ์กำหนดการให้คะแนนระดับความพึงพอใจ ดังนี้

5 คะแนน	มีระดับความพึงพอใจในระดับ	มากที่สุด
4 คะแนน	มีระดับความพึงพอใจในระดับ	มาก
3 คะแนน	มีระดับความพึงพอใจในระดับ	ปานกลาง
2 คะแนน	มีระดับความพึงพอใจในระดับ	น้อย
1 คะแนน	มีระดับความพึงพอใจในระดับ	น้อยที่สุด

$$\begin{aligned} \text{การจัดช่วงระดับคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

การแบ่งช่วงระดับความพึงพอใจ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาโครงการพิเศษเรื่องเครื่องเขนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาโครงการพิเศษ ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 50 คน โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยแบบสอบถามที่ใช้แบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องเขนไทยจากดินเผาด่านเกวียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วน (Rating scale) แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านความสวยงาม และด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย และข้อเสนอแนะ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน โดยแสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	15	30
หญิง	35	70
รวม	50	100
อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	8	16
21-25 ปี	30	60
26-30 ปี	4	8
31-35 ปี	2	4
36-40 ปี	2	4
41 ปีขึ้นไป	4	8
รวม	50	100
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	6	12
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6	12
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	10	20
ปริญญาตรี	25	50
ปริญญาโท	3	6
อื่นๆ	-	-
รวม	50	100
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	42	84
รับราชการ	2	4
พนักงานบริษัทเอกชน	3	6
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-
ธุรกิจส่วนตัว	3	6
อื่นๆ	-	-
รวม	50	100

ตารางที่ 4.1(ต่อ)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
รายได้/เดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	20	40
5,001 – 10,000 บาท	21	42
10,001 – 15,000 บาท	4	8
มากกว่า 15,000 บาท	5	10
รวม	50	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คนซึ่งพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั่วไปส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 ในช่วงอายุต่ำกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 16 ในช่วงอายุ 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8 ในช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8 ในช่วงอายุ 31 - 35 ปี คิดเป็น ร้อยละ 4 ในช่วงอายุ 36 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 4 ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คิดเป็นร้อยละ 20 มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 12 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 12 ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 6 ส่วนใหญ่เป็นอาชีพนักเรียน นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84 พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 6 ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 6 รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 4 ส่วนใหญ่มีรายได้รายได้/เดือน 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42 ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40 มากกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10 รายได้ 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วน (Rating scale) แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านความสวยงาม และด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจด้านการออกแบบที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

ด้านผลิตภัณฑ์	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับดินเผาด่านเกวียน	4.42	มากที่สุด
2. มีการนำวัสดุมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม	4.54	มากที่สุด
3. เป็นการอนุรักษ์งานศิลปะประดิษฐ์แบบไทยให้คงอยู่สืบไปในอนาคต	4.52	มากที่สุด
4. มีรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความนิยมในปัจจุบัน	4.02	มาก
รวม	4.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ในด้านผลิตภัณฑ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนมีการนำวัสดุมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.54 รองลงมา คือ เป็นการอนุรักษ์งานศิลปะประดิษฐ์แบบไทยให้คงอยู่สืบไปในอนาคตมีค่าเฉลี่ย 4.52 เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับดินเผาด่านเกวียนมีค่าเฉลี่ย 4.42 และมีรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการ หรือความนิยมในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ย 4.02 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และระดับ ความพึงพอใจด้านความสวยงามที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

ด้านความสวยงาม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1. ผลิตภัณฑ์บอกถึงการใช้ฝีมือในการประดิษฐ์	4.42	มากที่สุด
2. ผลิตภัณฑ์มีความประณีต	4.30	มากที่สุด
3. ผลิตภัณฑ์มีสีสัน(ธรรมชาติ)สวยงาม	4.05	มาก
4. ผลิตภัณฑ์มีขนาดสัดส่วนเหมาะสม	4.06	มาก
รวม	4.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ในด้านความสวยงาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน เป็นผลิตภัณฑ์บอกถึงการใช้ฝีมือในการประดิษฐ์มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.42 รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์มีความประณีตมีค่าเฉลี่ย 4.30 ผลิตภัณฑ์มีขนาดสัดส่วนเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย 4.06 และผลิตภัณฑ์มีสีสันธรรมชาติสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอยที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นการอนุรักษ์งานศิลปะประดิษฐ์แบบไทย	3.96	มาก
2. เป็นการเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ดินเผาด่านเกวียน	4.60	มากที่สุด
3. ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมในการประดับตกแต่งห้อง อาคาร สถานที่	3.82	มาก
4. ผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ทำเป็นอาชีพ	3.79	มาก
รวม	4.04	มาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ในด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

มีค่าเฉลี่ย 4.04 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน เป็นการเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ดินเผาด่านเกวียน มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.60 รองลงมา คือ เป็นการอนุรักษ์งานศิลปประติมากรรมแบบไทยมีค่าเฉลี่ย 3.96 ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมในการประดับตกแต่งห้อง อาคาร สถานที่มีค่าเฉลี่ย 3.82 และผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ทำเป็นอาชีพมีค่าเฉลี่ย 3.7 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงการพิเศษเรื่องเครื่องเขนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาโครงการ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล โดยสามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

5.1 สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ คือบุคคลทั่วไป จำนวน 50 คน โดยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70 อายุในช่วงอายุ 21 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 ระดับการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50 อาชีพนักเรียน นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84 รายได้/เดือน 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องเขนไทยจากดินเผาด่านเกวียน พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในด้านผลิตภัณฑ์ มีการนำวัสดุมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.54 ด้านความสวยงาม ผลิตภัณฑ์บอกถึงการใช้ฝีมือในการประดิษฐ์ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.42 และด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย เป็นการเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ดินเผาด่านเกวียน มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาโครงการพิเศษเรื่อง เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ผู้ศึกษาโครงการพิเศษ ได้สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม สามารถอภิปรายเป็นประเด็นได้ดังนี้

5.2.1 การศึกษารูปแบบเครื่องแขวนไทย โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านให้ความเห็นว่าการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน รูปแบบ B มีความเหมาะสมกับการนำมาประดิษฐ์และเหมาะสมต่อการใช้งานมากที่สุด

5.2.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงซึ่งอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 21 - 25 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษาส่วนใหญ่รายได้ 5,001 - 10,000 บาท ผู้ศึกษาได้เน้นกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ เพราะมีความชอบในงานประดิษฐ์ ด้านความสวยงามและเข้าถึงงานคหกรรมศาสตร์ ผู้ศึกษาได้เน้นสถานที่ในการตอบแบบสอบถามบริเวณคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพราะจากการศึกษาข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจในผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ด้านงานคหกรรมศาสตร์ สามารถที่จะเสนอความคิดเห็นและสิ่งที่มีประโยชน์ต่อการศึกษารองกับชิ้นงาน

5.2.3 ความพึงพอใจกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านความสวยงาม และด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย

5.2.3.1 ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า มีการนำวัสดุมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับคะแนนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลิตภัณฑ์ดินเผาด่านเกวียนประเภทเครื่องแขวนที่มีอยู่ในท้องตลาดโดยส่วนใหญ่ใช้แม่พิมพ์ในการขึ้นรูปแบบเดิมๆ แต่เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนมีการออกแบบที่มีความแตกต่างโดยมีความคิดริเริ่มในการนำดินมาสร้างสรรค์ปั้นขึ้นรูปเลียนแบบดอกกรัก ดอกกุหลาบ และนำมาร้อยเป็นตาข่าย ร้อยอุบะ ประกอบเป็นเครื่องแขวนไทย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพร (2548) ได้ศึกษาการประดิษฐ์โคมแขวนไทยจากกะลามะพร้าว ได้รับความพึงพอใจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จากกลุ่มเป้าหมาย อยู่ในระดับดีมาก

5.2.3.2 ด้านความสวยงาม พบว่า ผลิตภัณฑ์บอกถึงการใช้ฝีมือในการประดิษฐ์ อยู่ในระดับคะแนนมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน มีกระบวนการเริ่มตั้งแต่การนำดินมาปั้นเป็นดอกกรัก ดอกกุหลาบ นำไปเผาให้เนื้อดินมีความคงทนเงางาม และนำมาร้อยยู่บะ ร้อยตาข่าย เครื่องตกแต่งเป็นการประดิษฐ์จากดินเผาด่านเกวียน นำมา ประกอบเป็นเครื่องแขวนไทยขนาดกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ มณีรัตน์ (2527) กล่าวว่า เครื่องแขวนไทย เป็นศิลปะการจัดการดอกไม้แบบไทยแบบหนึ่งที่มีความสวยงามอย่างวิจิตร มีลักษณะเป็นพวงดอกไม้รูปทรงต่างๆ แขวนอยู่เพดาน และช่องประตู หน้าต่าง ทำให้รู้สึกน่าภิรมย์ เกิดความชื่นบานใจ เมื่อผสมกับศิลปะร้อยดอกไม้อย่างประณีตและบรรจง

5.2.3.3 ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย พบว่า เป็นการเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ดินเผาด่านเกวียน อยู่ในระดับคะแนนมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนมีขนาดพอเหมาะใช้แขวนตามช่องประตู หน้าต่าง ส่วนประกอบได้สัดส่วนสัมพันธ์กลมกลืนกันเป็นการเพิ่มผลิตภัณฑ์ให้แก่ชุมชนและสามารถผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ของชุมชนด่านเกวียน ซึ่งสอดคล้องกับ เป็รื่อง (2531) กล่าวไว้ว่า ลักษณะพิเศษเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนรูปแบบสิ่งของสำหรับใช้สอยและการประดับตกแต่งมักออกมาในรูปแบบธรรมชาติ โดยเฉพาะสัตว์ต่างๆ เช่น นกฮูก แมวไทย และปลา เป็นต้น ในปัจจุบันเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนมีการผลิตออกมาอย่างแพร่หลาย รวมไปถึงผลิตภัณฑ์ของตกแต่ง ของฝากของที่ระลึก และยังคงสอดคล้องกับ มณีรัตน์ (2527) กล่าวว่า ประโยชน์ของเครื่องแขวนไทย เป็นเครื่องประดับตกแต่งอาคารสถานที่ในโอกาสพิเศษ ทั้งงานพระราชพิธี และงานประเพณีไทยทางศาสนา

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาโครงการพิเศษเรื่อง เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนผู้ศึกษาโครงการพิเศษได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสารงานวิจัยและสื่อเทคโนโลยี (Internet) กระบวนการศึกษาตลอดจนประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ขั้นตอนในการเผาเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนต้องพิจารณาที่ชิ้นงาน ระยะเวลา และอุณหภูมิให้เหมาะสมกับการเผา

5.3.2 การเตรียมดินหรือการผสมดิน ควรนวดดินให้เนียนเป็นเนื้อเดียวกัน ขณะประดิษฐ์ชิ้นงานควรแบ่งดินออกเป็นส่วนๆ เพื่อป้องกันดินแข็งตัว

5.3.3 ไม่ควรผสมน้ำมากเพราะอาจจะทำให้ดินและ เมื่อนำไปเผาสีของดินจะอ่อนทำให้สีไม่สวย

5.3.4 ในการประดิษฐ์ในครั้งต่อไป ควรสร้างบล็อกเพื่อสำหรับการประดิษฐ์ดอกกรักเพื่อผลิตได้เร็ว และยังทำให้ขนาดดอกกรักมีขนาดที่เท่ากัน

บรรณานุกรม

- ชุมสาย สวานศิริ. 2534. ดอกไม้สด. กรุงเทพฯ: ศรีสยามการพิมพ์
- ณิชภัทร ธรรมจักร์ และสมพร คำโคกกลาง. 2549. การประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากถุงพลาสติก กรุงเทพฯ: ปริญญาพันธ์ คศ.บ. สาขาคุณธรรมศาสตร์ทั่วไป-ธุรกิจงานประดิษฐ์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- เด่น รักช้อน และวัชรินทร์ แซ่เตีย. 2554. การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างเตาและการเผาวัสดุด้วยเนื้อดินด้านเกี่ยวแก่ผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผา ชุมชนด้านเกี่ยวจังหวัดนครราชสีมา นครราชสีมา: คณะศิลปกรรมและออกแบบอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
- ประวิช หัมพานนท์. 2527. ตำราการประดิษฐ์ดอกไม้สด เล่ม 2. ม.ป.ท.
- เป็รื่อง กุมุท. 2531. เครื่องปั้นดินเผาด้านเกี่ยว. ม.ป.ท.
- มณีรัตน์ จันทนะพะลิน. 2547. เครื่องแขวนดอกไม้สด เล่ม 4. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์
- รัตนลักษณ์ ปัญจวิวัฒน์. 2547. งานดอกไม้ในวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: เศรษฐศิลป์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.
- ฤดีวรรณ เรืองอ่อน. 2550. การประดิษฐ์เครื่องแขวนแบบไทยจากเชือกฟางพลาสติก กรุงเทพฯ: ปริญญาพันธ์ คศ.บ. สาขาคุณธรรมศาสตร์ทั่วไป-ธุรกิจงานประดิษฐ์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลายา
- วรรณวัฒน์ ปุตุตตานนท์. 2557. ศิลปะงานปั้น. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.vattaka.com/elearning/pun/lesson1.htm>, 16 สิงหาคม 2557.
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. 2547. ศัพท์ศิลปประดิษฐ์. กรุงเทพฯ : สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย
- สุภาพร พรหมน้อย. 2548. การประดิษฐ์โคมแขวนไทยจากกะลามะพร้าว กรุงเทพฯ: ปริญญาพันธ์ คศ.บ. สาขาคุณธรรมศาสตร์ทั่วไป-ธุรกิจงานประดิษฐ์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อภิรติ โสพศ. 2549. ศิลปะประดิษฐ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

อรอุษา สรวารี. 2539. สารเคลือบผิว สี วาร์นิชและแล็กเกอร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ ๐๕๘๑.๐๓/ ๒๐๘๗

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา

ด้วยนางสาวกานต์ธีรา จำพันธุ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๑๒๕๖๖๐๗๐๖๐๔๐-๔ และนางสาวปวีณา พรหมทา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๑๒๕๖๖๐๗๐๖๐๓๐-๖ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต กำลังดำเนินการทำโครงการพิเศษ เรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาต้านเกวียน โดยมีอาจารย์ศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาพบว่า บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้มีความสามารถ ความเชี่ยวชาญและคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเชิญอาจารย์ณัฐภัสสร ทิพย์ธีรสุนทร เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับนางสาวกานต์ธีรา จำพันธุ์ และนางสาวปวีณา พรหมทา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชญาภัทร์ กี่อารีโย)
คณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๙๒๓๑-๔ ต่อ ๕๖๕๒, ๕๖๕๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๙๗๕๙

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนักศึกษา หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒ ๘๗๑ ๗๗๘๒,
๐๘๔ ๔๑๗ ๐๕๔๑

ที่ ศธ ๐๕๘๑.๐๓/ ๒๐๘๗

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือ

เรียน ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต โรงเรียนการเรือน

ด้วยนางสาวกานต์ธีรา จำพันธุ์ รหัสนักศึกษา ๑๒๕๖๖๐๗๐๖๐๔๐-๔ และนางสาวปวีณา พรหมทา รหัสนักศึกษา ๑๒๕๖๖๐๗๐๖๐๓๐-๖ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต กำลังดำเนินการทำโครงการพิเศษ เรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาผ่านเกวียน โดยมีอาจารย์ศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาพบว่า บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้มีความสามารถ ความเชี่ยวชาญและคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเชิญอาจารย์ณพนภัทร ทองแย้ม เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับนางสาวกานต์ธีรา จำพันธุ์ และนางสาวปวีณา พรหมทา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชญาภัทร กือารีโย)
คณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๙๒๓๑-๔ ต่อ ๕๖๕๒, ๕๖๕๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๙๗๕๙

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนักศึกษา หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒ ๘๗๑ ๗๗๘๒,
๐๘๔ ๔๑๗ ๐๕๔๑

ที่ ศธ ๐๕๘๑.๐๓/ ๒๐๘๗

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือ

เรียน นายนิคม เนื่องกระโทก

ด้วยนางสาวกานต์ธีรา จำพันธุ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๑๒๕๖๖๐๗๐๖๐๔๐-๔ และนางสาวปวีณา พรหมทา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๑๒๕๖๖๐๗๐๖๐๓๐-๖ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต กำลังดำเนินการทำโครงการงานพิเศษ เรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาต้านเกวียน โดยมีอาจารย์ศักกรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาพบว่า ท่านเป็นผู้มีความสามารถ ความเชี่ยวชาญและคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับนางสาวกานต์ธีรา จำพันธุ์ และนางสาวปวีณา พรหมทา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชญาภัทร์ กี่อารีโย)
คณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๙๒๓๑-๔ ต่อ ๕๖๕๒, ๕๖๕๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๙๗๕๙

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนักศึกษา หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒ ๘๗๑ ๗๗๘๒,

๐๘๔ ๔๑๗ ๐๕๔๑

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๐๓/ ๒๐๘๗

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือ

เรียน นางวิเชียร ชาญกิ่ง

ด้วยนางสาวกานต์ธีรา จำพันธุ์ ราชบัณฑิตยสถาน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๑๒๕๖๖๐๗๐๖๐๔๐-๔ และนางสาวปวีณา พรหมทา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๑๒๕๖๖๐๗๐๖๐๓๐-๖ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต กำลังดำเนินการทำโครงการพิเศษ เรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาผ่านเกวียน โดยมีอาจารย์ศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาพบว่า ท่านเป็นผู้มีความสามารถ ความเชี่ยวชาญและคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับนางสาวกานต์ธีรา จำพันธุ์ และนางสาวปวีณา พรหมทา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชญาภัทร์ กี่อารีโย)
คณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๙๒๓๑-๔ ต่อ ๕๖๕๒, ๕๖๕๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๙๗๕๙

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนักศึกษา หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒ ๘๗๑ ๗๗๘๒,

๐๘๔ ๔๑๗ ๐๕๔๑

ที่ ศธ ๐๕๘๑.๐๓/๒๐๖๗

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือ

เรียน นายประเสริฐ เหลี่ยมกระโทก

ด้วยนางสาวกานต์ธีรา จำพันธุ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๑๒๕๖๖๐๗๐๖๐๔๐-๔ และนางสาวปวีณา พรหมทา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๑๒๕๖๖๐๗๐๖๐๓๐-๖ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต กำลังดำเนินการทำโครงการพิเศษ เรื่อง เครื่องแขวนไทยจากดินเผาต้านเกวียน โดยมีอาจารย์ศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาพบว่า ท่านเป็นผู้มีความสามารถ ความเชี่ยวชาญและคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับนางสาวกานต์ธีรา จำพันธุ์ และนางสาวปวีณา พรหมทา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชญาภัทร์ กี่อารีโย)
คณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๙๒๓๑-๔ ต่อ ๕๖๕๒, ๕๖๕๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๙๗๕๙

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนักศึกษา หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒ ๘๗๑ ๗๗๘๒,
๐๘๔ ๔๑๗ ๐๕๔๑

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

คำอธิบาย

เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน หมายถึง การประดิษฐ์เครื่องแขวนแบบไทยจากดินเผาด่านเกวียนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 13 นิ้ว ยาว 40 นิ้ว ด้วยการนำเอาดินด่านเกวียนมาปั้นเป็น ดอกกรัก ดอกข่า แล้วนำไปเผาเพื่อนำไปร้อยอุบะ ร้อยเฟือง ร้อยสายโยง และทำคหุ ทดแทนดอกไม้สด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ
 - ตอนที่ 2 คำถามความคิดเห็นเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน
 2. ผู้ศึกษาโครงการพิเศษขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญโปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ทุกข้อตามความเป็นจริงหรือจะเสนอข้อคิดเห็นที่เหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญเพื่อประโยชน์ของการศึกษา และเป็นแนวทางในการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนต่อไป
- ผู้ศึกษาโครงการพิเศษขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องเวลาอันมีค่า และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวปวีณา พรหมทา และนางสาวกานต์ธีรา จำพันดุง
 นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์
 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....

เพศ.....อายุ.....ปี

วุฒิการศึกษา.....

สถานที่ทำงาน.....

ตำแหน่งงาน.....

ความเชี่ยวชาญ/ความชำนาญ

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าคำตอบและเติมคำที่ตรงตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ

1. ท่านคิดอย่างไรในการนำดินด่านเกวียนมาปั้นเป็นดอกกรัก ดอกข่า ดอกท้าว แล้วนำไปเผา เพื่อนำมาร้อยเป็นเครื่องตกแต่งเครื่องแขวนไทย

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เหตุผล/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน มีความเหมาะสมต่อการใช้งานหรือไม่

เหมาะสม

ไม่เหมาะสม

เหตุผล/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยรูปแบบใดเหมาะสมที่จะนำมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียนมากที่สุด

แบบร่าง (SKETCH DESIGN A)

แบบร่าง (SKETCH DESIGN B)

แบบร่าง (SKETCH DESIGN C)

เหตุผล/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน ควรมีการตกแต่งด้วยสีหรือไม่

ควร

ไม่ควร

เหตุผล/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าควรมีการนำวัสดุอื่นมาตกแต่งเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน เช่น ลูกปัด คริสตัล มุก มาช่วยให้มีจุดเด่นมากขึ้นหรือไม่

ควร

ไม่ควร

เหตุผล/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาช่วยตอบแบบสอบถาม

นางสาวปิวิศา พรหมทา และนางสาวกานต์ธีรา จำพันดุง
 นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์
 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามกลุ่มเป้าหมาย

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ เรื่อง เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

คำอธิบาย

เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน หมายถึง การประดิษฐ์เครื่องแขวนแบบไทย ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 นิ้ว ยาว 40 นิ้ว ด้วยการนำเอาดินด่านเกวียนมาปั้นเป็น ดอกรัก ดอกข่า แล้วนำไปเผาเพื่อนำไปร้อยตาข่าย ร้อยอุบะ ร้อยเฟือง ร้อยสายโยง และตัดหู ทดแทนดอกไม้สด อีกทั้งเป็นการนำวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นมาทำให้เกิดประโยชน์เป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และเป็นการอนุรักษ์งานศิลปประดิษฐ์แบบไทยให้คงอยู่สืบไปในอนาคต

คำชี้แจง

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 คำถามความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์และข้อเสนอแนะ
2. ผู้ศึกษาโครงการพิเศษขอความร่วมมือจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ทุกข้อตามความเป็นจริงหรือเสนอข้อคิดเห็นที่เหมาะสม เพื่อประโยชน์ของการศึกษา และเป็นแนวทางในการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

ผู้ศึกษาโครงการพิเศษขอขอบพระคุณท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่า และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวกานต์ธีรา จำพันดุง

นางสาวปวีณา พรหมทา

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

แบบสอบถาม

เรื่อง เครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าคำตอบและเติมคำที่ตรงตามความเป็นจริงของท่านโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 21 ปี 21 -25 ปี
 26 -30 ปี 31 -35 ปี
 36 -40 ปี 41 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี
ปริญญาโท อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. อาชีพ

- นักเรียน/นักศึกษา รับราชการ
 พนักงานบริษัทเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 ธุรกิจส่วนตัว อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. รายได้/เดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท
 5,001-10,000 บาท
 10,001-15,000 บาท
 มากกว่า 15,000 บาท

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อเครื่องแขวนไทยจากดินเผาด่านเกวียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ความคิดเห็นที่มีต่อเครื่องแขวนไทยจาก ดินเผาด่านเกวียน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านผลิตภัณฑ์					
1. เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับดินเผาด่าน เกวียน					
2. มีการนำวัสดุมาประยุกต์ใช้ได้อย่าง เหมาะสม					
3. เป็นการอนุรักษ์งานศิลปะประดิษฐ์ แบบไทยให้คงอยู่สืบไปในอนาคต					
4. มีรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการ หรือความนิยมในปัจจุบัน					
ด้านความสวยงาม					
1. ผลิตภัณฑ์บอกถึงการใช้ฝีมือในการ ประดิษฐ์					
2. ผลิตภัณฑ์มีความประณีต					
3. ผลิตภัณฑ์มีสีสัน(ธรรมชาติ)สวยงาม					
4. ผลิตภัณฑ์มีขนาดสัดส่วนเหมาะสม					
ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย					
1. เป็นการอนุรักษ์งานศิลปะประดิษฐ์ แบบไทย					
2. เป็นการเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ดินเผา ด่านเกวียน					
3. ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมในการ ประดับตกแต่งห้อง อาคาร สถานที่					
4. ผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ทำเป็นอาชีพ					

ข้อเสนอแนะ

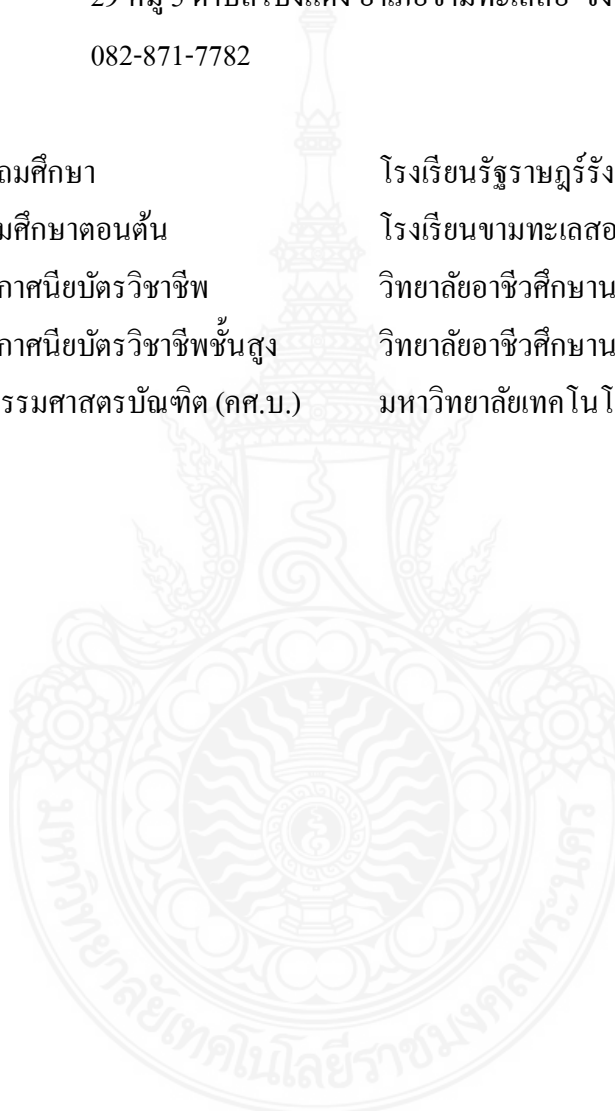
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาช่วยตอบแบบสอบถาม

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวกานต์ธีรา จำพันดุง
วัน เดือน ปีเกิด	14 ตุลาคม 2535
ภูมิลำเนา	29 หมู่ 5 ตำบลโป่งแดง อำเภอกาบังทะเลสาบ จังหวัดนครราชสีมา 30280
เบอร์โทรศัพท์	082-871-7782
การศึกษา	
- ประถมศึกษา	โรงเรียนรัฐราษฎร์รังสรรค์
- มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนกามทะเลสาบวิทยา
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
- คหกรรมศาสตรบัณฑิต (คศ.บ.)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวปวีณา พรหมทา
วัน เดือน ปีเกิด	27 กันยายน 2535
ภูมิลำเนา	629/23 หมู่บ้านใจรัก ต.โพธิ์กลาง อ.เมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
เบอร์โทรศัพท์	084-417-0541
การศึกษา	
- ประถมศึกษา	โรงเรียนทหารอากาศบำรุง
- มัธยมศึกษาตอนต้น	การศึกษานอกโรงเรียน
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
- คหกรรมศาสตรบัณฑิต (คศ.บ.)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

